

**T.C.**  
**İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ**  
**LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı

Spor Yönetimi Bilim Dalı

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ**  
**GÖREVLERİNE YÖNELİK DERS DIŞI ZAMAN**  
**KULLANIMLARI İLE ZAMAN YÖNETİMİ**  
**BECERİLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

**Şenel OĞURLU**

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Okan KILIÇKAYA

**İstanbul – 2023**



## TEZ TANITIM FORMU

**Yazar Adı Soyadı** : Şenel OĞURLU

**Tezin Dili** : Türkçe

**Tezin Adı** : Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Görevlerine Yönelik Ders Dışı Zaman Kullanımları İle Zaman Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi

**Enstitü** : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

**Anabilim Dalı** : Antrenörlük Eğitimi

**Tezin Türü** : Yüksek Lisans Tezi

**Tezin Tarihi** : 10.07.2023

**Sayfa Sayısı** : 67

**Tez Danışmanı** : Dr. Öğr. Üyesi Okan KILIÇKAYA

**Dizin Terimleri** : Spor, Beden Eğitimi Öğretmenliği

**Türkçe Özet** : Çalışmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ile zaman yönetimi arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Diğer bir amacı ise seçilmiş değişkenlerin; cinsiyet, yaş, kıdem, sınıf düzeyi ve öğrenci sayısı mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ile zaman yönetimi arasındaki farklılıkların incelenmesidir.

Araştırma; nicel araştırma modeline göre tasarlanmış olup, mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel ve ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem tercih edilmiştir. Araştırmanın evrenini, İstanbul Anadolu yakasında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın

örneklem grubunda kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen, Ataşehir – Ümraniye ve Çekmeköy ilçe sınırları içerisinde görev yapan 260 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılara tanımlayıcı form, Mesleki Görevlere Yönelik Ders Dışı Zaman Kullanımı Ölçeği ve Zaman Yönetimi Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programına girilmiş ve analizler bu program aracılığı ile yapılmıştır. İstatistiksel analiz olarak Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis analizi uygulanmıştır. İlişki düzeylerini belirlemek için Spearman Korelasyon Analizi, tercih edilmiştir. İstatistiksel olarak  $p < 0,05$  istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Sonuç olarak mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skoru ile zaman yönetimi toplam skoru arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi incelendiğinde yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bulgulara göre ders dışı zaman kullanımı arttıkça zaman yönetimi de bu paralellikte yükselmektedir

**Dağıtım Listesi** : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne  
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

*İmzası*

*Şenel OĞURLU*

**T.C.**  
**İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ**  
**LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı

Spor Yönetimi Bilim Dalı

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ**  
**GÖREVLERİNE YÖNELİK DERS DIŞI ZAMAN**  
**KULLANIMLARI İLE ZAMAN YÖNETİMİ**  
**BECERİLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

**Şenel OĞURLU**

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Okan KILIÇKAYA

**İstanbul – 2023**

## BEYAN

Bu çalışmanın hazırlık surecinde bilimsel etik kurallarına uygun hareket ettiğimi, diğer araştırmacıların esenlerinden faydalanırken atıf yaptığımı ve uygun davrandığımı, kullanılan verilerde herhangi bir şekilde tahribat ve oynama yapılmadığını, bu tezin bir kısmının veya tamamının herhangi bir üniversitede sunulmadığını ve tamamının şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

şenel OğURLU

.../.../2023



**T.C.**  
**İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ**  
**LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE**

Şenel OĞURLU' nun "**Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Görevlerine Yönelik Ders Dışı Zaman Kullanımları İle Zaman Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi**" adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı Spor Yönetimi Bilim Dalı YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

*Doç. Dr. Mehmet SOYAL*

Üye

*Doç. Dr. Aydın PEKEL*

Üye

*Dr. Öğr. Üyesi Okan KILIÇKAYA*

(Danışman)

**ONAY**

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.... / .... / 2023

*Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ*

Enstitü Müdürü

## ÖZET

Çalışmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Diğer bir amacı ise seçilmiş değişkenlerin; cinsiyet, yaş, kıdem, sınıf düzeyi ve öğrenci sayısı mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi arasındaki farklılıkların incelenmesidir.

Araştırma; nicel araştırma modeline göre tasarlanmış olup, mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel ve ilişkisel taramaya yönelik bir yöntem tercih edilmiştir. Araştırmanın evrenini, İstanbul Anadolu yakasında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunda kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen, Ataşehir – Ümraniye ve Çekmeköy ilçe sınırları içerisinde görev yapan 260 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılara tanımlayıcı form, Mesleki Görevlere Yönelik Ders Dışı Zaman Kullanımı Ölçeği ve Zaman Yönetimi Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programına girilmiş ve analizler bu program aracılığı ile yapılmıştır. İstatistiksel analiz olarak Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis analizi uygulanmıştır. İlişki düzeylerini belirlemek için Spearman Korelasyon Analizi, tercih edilmiştir. İstatistiksel olarak  $p < 0,05$  istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Sonuç olarak mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını toplam skoru ile zaman yönetimi toplam skoru arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi incelendiğinde yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bulgulara göre ders dışı zaman kullanımını arttıkça zaman yönetimi de bu paralellikte yükselmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Öğretmen, Beden eğitimi, Öğrenci, Meslek, Zaman



## **ABSTRACT**

The aim of the study is to evaluate the relationship between primary school teachers' non-instructional time use for professional tasks and their time management. Another aim is to examine the differences in selected variables, such as gender, age, seniority, grade level, and student count, in relation to non-instructional time use for professional tasks and time management.

The research is designed according to the quantitative research model and adopts a descriptive and correlational survey method, aiming to reveal the current situation. The population of the study consists of primary school teachers working in the Asian side of Istanbul, Turkey. The sample of the study consists of (n=260) participants. Descriptive forms, the Non-Instructional Time Use Scale for Professional Tasks, and the Time Management Scale were administered to the participants. The data obtained were entered into the SPSS 25.0 package program and analyzed using this software. Statistical analyses included Mann Whitney-U test and Kruskal Wallis analysis. Spearman's correlation analysis was preferred to determine the levels of association. A significance level of  $p < 0.05$  was considered statistically significant.

In conclusion, when examining the direction and level of the relationship between the total score of non-instructional time use for professional tasks and the total score of time management, a significant and positive relationship was found at a high level. According to the findings, as non-instructional time use increases, time management also increases in parallel.

**Keywords:** Teacher, Classroom, Student, Profession, Time.

## İÇİNDEKİLER

ÖZET .....	i
ABSTRACT .....	ii
İÇİNDEKİLER .....	iii
KISALTMALAR .....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
GİRİŞ .....	1

### BİRİNCİ BÖLÜM GENEL BİLGİLER

1.1. Öğretmenlik Nedir .....	3
1.1.1. Meslek Olarak Öğretmenlik .....	5
1.2. Zaman Nedir? .....	6
1.2.1. Zaman Kavramının Tanımı .....	7
1.2.2. Zamanın Kullanılması .....	9
1.2.3. Zamanın Yönetimi .....	10
1.2.4. Zaman Yönetimi Yaklaşımları .....	12
1.2.5. Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama).....	16
1.2.6. Zaman Tutumları .....	16
1.2.7. Zaman Harcattırıcılar.....	17
1.2.8. Zamanı Etkin Kullanma Yöntemleri .....	18

### İKİNCİ BÖLÜM MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Modeli.....	24
2.2. Evren ve Örneklem .....	24
2.3. Veri Toplam Araçları.....	24
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu .....	24
2.3.2. Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını Ölçeği .....	24
2.3.3. Zaman Yönetimi Ölçeği: .....	25
2.4. İstatistiksel Analiz .....	25

### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BULGULAR

SONUÇLAR VE ÖNERİLER .....	44
KAYNAKÇA .....	50

## KISALTMALAR

<b>N</b>	:	Katılımcı sayısı
<b>p</b>	:	Anlamlılık değeri
<b>SD</b>	:	Standart sapma
<b>SPSS</b>	:	Statistical Package For The Social Sciences



## TABLÖLAR LİSTESİ

<b>Tablo 1.</b> Katılımcıların demografik özellikleri .....	26
<b>Tablo 2.</b> Ölçeklerin çarpıklık-basıklık puanları .....	27
<b>Tablo 3.</b> Katılımcıların ölçeğe verdiği cevapların betimsel analizi .....	28
<b>Tablo 4.</b> Cinsiyete göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı düzeyinin değerlendirilmesi.....	29
<b>Tablo 5.</b> Yaşlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı düzeyinin değerlendirilmesi.....	30
<b>Tablo 6.</b> Kıdemlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı düzeyinin değerlendirilmesi.....	32
<b>Tablo 7.</b> Sınıf düzeylerine göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı düzeyinin değerlendirilmesi.....	34
<b>Tablo 8.</b> Cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi .....	35
<b>Tablo 9.</b> Yaşlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi .....	36
<b>Tablo 10.</b> Kıdeme göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi .....	37
<b>Tablo 11.</b> Sınıf düzeylerine göre sınıf öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi .....	38
<b>Tablo 12.</b> Öğrenci sayısına göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi .....	39
<b>Tablo 13.</b> Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ile Zaman Yönetimi Arasındaki İlişki.....	40

## ÖNSÖZ

Yüksek lisans tez sürecimde bana rehberlik eden, bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşarak yol gösteren, yardımını esirgemeyen değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Okan KILIÇKAYA hocama, bu doğrultuda her zaman desteklerini hissettiğim Doç. Dr. Mehmet SOYAL ve Doç. Dr. Aydın PEKEL hocalarıma sonsuz teşekkür ederim.



# GİRİŞ

## **Araştırmanın Amacı**

Bu çalışmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi arasındaki ilişkinin değerlendirilmesidir. Diğer bir amacı ise seçilmiş değişkenlerin; cinsiyet, yaş, kıdem, sınıf düzeyi ve öğrenci sayısı mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi arasındaki farklılıkların incelenmesidir.

## **Araştırmanın Önemi**

Literatür incelendiğinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı yapılan çalışmaların kısıtlı olduğu görülmüştür.

Beden eğitimi öğretmenlerin zamanlarının ne derecede nasıl kullandığını bilmek geliştirmek adına yapılacak olunan bu çalışma literatüre katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

## **Araştırmanın Problem Durumu**

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi becerisi konusunda nasıl olduklarını mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi arasında bir ilişkinin olup olmadığını, mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi arasında bir denge sağlayıp sağlayamadıklarını bazı demografik özelliklerle incelenmiştir. Zaman yönetimi konusunda daha iyi becerilere sahip olan bireylerin mesleki görevlere yönelik zamanlarını da daha iyi kullanabildikleri, iş ve özel hayatlarında daha başarılı oldukları düşünülmektedir. Kısa-uzun ve esnek çalışma sürelerine sahip gerek kamu gerek özel sektördeki okullarda da durum farksız değildir. Birçok mesleği geliştirmeye yönelik yapılan çalışmalarda etkinliğe katılacak öğretmenlerin çalışma saatlerini dikkate alarak planlamalar yapmaktadır. Bu durum, beden eğitimi öğretmenlerinin ve bu eğitimi düzenleyen kurumların da zamanı iyi yönetme becerisini önemli bir özellik haline getirmektedir.

- Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını ile zaman yönetimi arasında farklılık var mıdır?

- Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarına göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ile zaman yönetimi arasında farklılık var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf düzeylerine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ile zaman yönetimi arasında farklılık var mıdır?
- Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci sayılarına göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ile zaman yönetimi arasında farklılık var mıdır?

### **Varsayımlar**

Çalışmanın amacı kapsamında kurulan varsayımlar aşağıdaki gibidir:

- Araştırma kapsamında seçilen örneklem grubunun yeterli düzeyde ve evrenin özelliklerini yansıtacak şekilde olduğu,
- Araştırmada kapsamında uygulanan ölçeklerin araştırma amacına ve önemine uygun olduğu,
- Araştırma Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçeklerde sorulan sorulara samimiyetle ve doğru olarak cevap verdiği,
- Araştırmada kullanılan anket yönteminin araştırma kapsamında uygun ve yeterli düzeyde olduğu varsayılmaktadır.

### **Sınırlılıklar**

Bu çalışmada elde edilen bulgular, Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımımız “Mesleki Görevlere Yönelik Zaman Kullanımı Ölçeği” ve Zaman Yönetimi “Zaman Yönetimi Ölçeği” ölçtüğü veriler ile sınırlıdır.

Çalışmamızda ölçümlerimiz ölçek soruları ve çalışmanın yürütücüsü tarafından oluşturulan demografik sorular ile sınırlandırılmıştır.

# BİRİNCİ BÖLÜM

## GENEL BİLGİLER

### 1.1. Öğretmenlik Nedir

Öğretmenlik mesleği özel uzmanlık alanı gerektirmekte olan bunun yanı sıra gerek bilgi aktarmak gerekse de bilgi vermenin ötesinde nitelik ve yeterlilik gerektirmekte olan bir meslektir (Çalışkan, 2005). Son zamanlarda öğretmenden beklenen görev ve sorumluluklar gittikçe artmakta, öğretmenlerin geleneksel açıdan bilgi transferini gerçekleştirmesinin yanı sıra teknolojiyi kullanma ve aktarma konusunda da iyi bir noktada olması beklenmektedir (Göker ve Gündüz, 2017).

Cobb (1999) öğretmenlik mesleğinin okul ortamında eğitim öğretim planlamasını yapılmasını sağlamakta olan ve eğitim kurumlarının yönetim işlerini de üstlenen bir içeriği bulunmaktadır. Bu noktadan hareketle öğretmenlik mesleğini icra eden kişilerin öğrenciyle birebir teması bulunmakta, sürekli bir biçimde etkileşim halinde olmaktadır.

Herhangi bir insanın mesleki açıdan bir konuyu karşı tarafa doğru ve düzgün bir biçimde aktarabilmesi için öncelikli olarak konuya hâkim olması gerekmektedir. Ancak sadece konuyu bilmek o konuyu anlatmak ve karşı tarafa aktarmak için yeterli olmamaktadır (Shulman, 1986:7). Herhangi bir konunun karşı tarafa aktarılması için öncelikli olarak karşıdaki grubun pedagojik açıdan bilgi birikiminin, algılama gücünün bilinmesi gerekmektedir. Şayet karşıımızdaki kişi veya gruplar bu olgunlukta değilse anlatılanların bırakın içselleştirilmesini anlaşılması bile oldukça güçtür. Aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin hakkını vererek icra edilmesi için kesin bir biçimde aktarım yeteneğinin iyi olması, konuşulan kelime haznesinin geniş olması, anlatılanların aktarımını sağlayacak olan kelimelerin düzgün seçilmesi gerekmektedir. Bir başka ifadeyle öğretmenlik mesleği için üst düzey bir iletişim yeteneğinin hâsıl olması gerekmektedir.

Yukarıda sayılanların hepsinin gerçekleşmesinin sonucunda eğitim öğretimin kalitesi ve bu eğitimi sunan kurumun kalitesi de bir anlamda ortaya çıkmış olacaktır.



Bu sayede çağın gerekliliklerine uygun olacak bir biçimde bilgi aktarımı gerçekleştirilmiş olacaktır (Akar, 2007: 19). Öğretmenlik mesleği birçok alanda olduğu gibi uzmanlık isteyen bir meslektir. Uzmanlık istenilen seviyenin altında kalırsa veya eksik olursa sunulan eğitimin kalitesi de aynı oranda düşük olacaktır.

Bir başka açıdan bakmak gerekirse öğretmenin rol model olma gibi bir durumu söz konusudur. Bulunduğu çevrede, öğrencilerine karşı, arkadaşlarına karşı ve meslektaşları arasında rol modeldir. Bu açıdan bakıldığı zaman görev ve sorumluluğu hem fazla hem de yorucu ve emek isteyen bir meslektir.

Öğretmen her öğrencinin gözünde önemli değişikliklerin oluşmasını sağlayarak onları akla gelebilecek her alanda geliştiren ve ileriye taşıyan, onların yaşam felsefesini olgunlaştıran bir kimlik taşımaktadır (Güneş, 2011: 2).

Öğretmenlik mesleğinin kendine özgü bir takım özellikleri bulunmaktadır. Bu özellikle mesleği diğer mesleklerden ayırıcı etmenlere sahiptir. Bunların en önemlileri arasında hayat boyu öğrenme ve öğretme mantalitesi egemen olmaktadır. Öğretmenin yeterli bir bilgi birikimi olması ve bunu doğru bir biçimde aktarması önem taşımaktadır. Bunun yanında kendini sürekli olarak yenilemesi, gelişime açık olması, mesleki gelişmeleri güncel bir biçimde takip etmesi kendisine değer katacak olan kriterler arasındadır.

Öğretmenin nitelikleri temelde öğretme-öğrenme süreci üzerinde etki sahibi olarak verimliliği başlı başına artırmaktadır. Bu açıdan bakıldığı zaman öğrencilerin;

- Başarıları üzerinde
- Mesleki tercihlerinde
- Hayat algılarında
- Yaşayış biçimlerinde
- Saygı düzeylerinde
- Hoşgörü sahibi olmalarında
- Alçakgönüllülüklerinde
- Hayattan keyif alacakları bir vizyon edinmelerinde öğretmenlik mesleğini icra eden kişiler direkt etki sahibidir (Yapıcı ve Gülveren, 2002:155).

Öğretme faaliyetleri öğrenilmesi gerekenlerin öğrenilmesini içeren bir yapıya sahiptir. Bunun da okul ortamında sağlanması ve planlar dâhilinde işlenmesi gerekmektedir (Sünbül, 1996:598).

### 1.1.1. Meslek Olarak Öğretmenlik

Mesleki açıdan bakıldığı zaman eğiticinin bireysel olarak kaliteli bir hayat sürmesi onun öğretmen olması için tek başına yeterli bir kriter değildir. Bunların yanı sıra kendi branşı ile alakalı yeterli düzeyde bilgi birikime sahip olmalı ve bildiklerini öğrencilere aktaracak bir kabiliyete sahip olmalıdır (Eskicumalı, 2011: 11). Neticede alanına haki oldukça ve yaptığı işi tam manasıyla bildikçe hem öğrencilerden hem de meslektaşlarından yeterli düzeyde saygıyı görebilme imkânı bulacaktır. Öğretmen mesleğini icra ettiği mekânı, yani okulu daha da ileriye taşıyacak donanıma sahip olmalı ve teknolojiyi hem kendi hayatında hem de okula gelen öğrencilerin hayatına enjekte etmelidir. Eğitim plan ve programlarına hâkim, müfredatı bilen, sevgi saygı çerçevesinde hareket etme kabiliyetine sahip olan, hayat boyu gelişime açık, kendini yetiştiren ve çalışmalar yapan kişidir.

Öğretmenlik mesleğinin bugün gelinen noktada hak ettiği yerde yer almadığı görüşü birçok otorite tarafından ifade edilmektedir (Çelikten ve Şanal, 2005). Toplumun tüm meslek gruplarını yetiştirmekte olan, insanların eğitim hayatlarıyla birebir bağlantılı olan kutsal bir meslek olan öğretmenliğin hangi seviyede olduğunu inceleyerek, o toplumun kalkınmışlık seviyesi, kültür seviyesi, değer bilinci algısı gibi kriterler hakkında yorumlar yapmak mümkündür. Öğretmenlerin mesleki özelliklerine ilişkin izahlar aşağıda sunulmuştur;

- **Öğrencilere Rehber:** Eğitim öğretim programı esnasında öğretmen, çevresindeki kişilere destek olan, onları güdüleyen ve onlara rehberlik yapan kişidir.
- **Okulun Kültürlenme Mekânı Görülmesi:** Okulun gelişimi için öğretmenlerin farklı türden etkinlikler ve programlar icra etmesi gerekmektedir. Bunun iki yönlü faydası bulunmaktadır. Hem öğrenciye katkı sağlar hem de okulun tanınırlığı bu sayede artırılabilir.

- **Kritik Edici ve Gelişmeleri Takip Etme:** Günümüzde hayatın her alanındaki gelişmeler hızlı olduğundan, öğretmenin de bu hıza ayak uydurarak kendini sürekli bir biçimde geliştirmesi gerekmektedir.
- **Günlük Hayatta ve Eğitimde Teknoloji Kullanımı:** Öğretmenin hayatının her alanına teknolojiyi adapte etmesi ve kullanması gerekmektedir. Özellikle yeni nesil öğrencileri klasik sistemlere nazaran teknolojik imkânlarla sunulan içeriklere daha fazla ilgi göstermektedir. Bu gerçek unutulmadan teknolojinin getirdiği yenilikler ışığında öğrenciye yaklaşım göstermek önem arz etmektedir.
- **İnsan İlişkilerin Önemszenmesi:** Öğretmen toplum içine aktif olan, insanlarla sıcak ilişkiler kuran kişidir. Toplumun her ferdiyle konuşabilmeli ve sorunlara ilişkin görüş ve önerilerini çekinmeden dile getirebilmelidir.
- **Öz Kritik:** Empati yeteneği günümüzde çoğu zaman unutulabiliyor. Bu durumu unutmadan kendi duruşunu sürekli olarak değerlendiren insanlar hatalarını görüp bir daha tekrarlamamak adına yol kat ediyorlar. Öğretmen de bu bilinçle hareket etmelidir.
- **Eğitim Programını Yeterli Oranda Bilmesi:** Öğretmenin sunum yaptığı konuyu tüm detayları ile bilmesi gerekmektedir. Aksi halde çıkabilecek bir sorun karşısında veya öğrencinin yöneltebileceği bir soru karşısında cevap veremeyebilir.

Yukarıda sayılanların dışında mesleğe ilişkin yeterliliklere sahip olması gereken öğretmen hayat boyu öğrenme ilkesini benimsemeli ve topluma bu noktada yol gösterici bir tutum izlemelidir.

## 1.2. Zaman Nedir?

Her insan kısıtlı bir zaman dilimine sahiptir ve bu kısıtlı zaman dilimini mümkün mertebe en mükemmel şekilde kullanmak istemektedir. Zamanının kısıtlı olduğunu, zamanın kendisine yetmediğini ifade eden insanlar ise zamanı yönetmeyi bilmeyen ve zamanı faydalı bir biçimde kullanamayan insanlardır (Mckenzie, 1995).

Türkmen, zaman kavramı için pek çok tanım yapmış olduğunu zaman kavramının kişiden kişiye göre değiştiğini, göreceli olduğunu ifade etmiştir (Türkmen,

1999). Literatür incelendiğinde zaman kavramı hakkında birçok düşünürün kalem oynattığı, fikir ürettiğini ifade etmek doğru olacaktır.

Zaman kavramı diğer hiçbir kaynağa benzemeyen bir biçimde yerinin doldurulması mümkün olmayan, yenilenmesi ve geri döndürülmesi imkânsız olan eşsiz bir kaynaktır. Hayatın akışı içinde sürekli bir biçimde akıp gitmekte ve olabildiğince faydalı geçirmek gerekmektedir (Eilon, 1993, 255).

Zaman dediğimiz olgu başlangıç ve sonuç bölümleri belli olmayan, insan hayatında önemli, birbiri ardından süregelen olayların ve durumların doğru bir biçimde anlaşılması neticesinde oluşmakta olan bir kavram niteliği taşımaktadır (Açıkalın, 1994).

İnsanların hayatının akışı içinde zaman kavramı yadsınamaz bir öneme sahiptir. Canlıların tümü kendilerine sunulan zamanın ölçüsünde ve içerisinde yaşamlarını sürdürmektedirler. Evrensel nitelikte bir kavram olan zaman, gerek çalışan kişiler, gerekse de yöneticiler için oldukça önemli ve değerli bir içeriğe sahiptir (Cüceloğlu, 1999, 287).

### **1.2.1. Zaman Kavramının Tanımı**

Zaman kavramının çok sayıda tanımı vardır. Zaman kavramı geçmişten bu güne değin çok sayıda insanın zerinde durduğu, hakkında fikir ürettiği insan hayatına ilişkin vazgeçilmez bir kavramdır. İnsanların hayatlarında çok önemli bir kavram olan zaman, çok sayıda insanın gündemine girmiş olan, merak ettiği bir konu olan bir mahiyettedir.

Kimi zaman insan kontrolünde olan kimi zaman akıp giden ve insanın yakalayamadığı bir olgu olan zaman, kesintiye uğramadan devam etmektedir (Smith, 1998: 24). Zaman kavramı insanların tümüne eşit bir biçimde pay edilmiş olmasına rağmen bu kavramdan herkes aynı oranda ve derecede faydalanamamaktadır (Sabuncuoğlu, Paşa, Kaymaz, 2010).

Bireyler zamanı somut bir biçimde algılayamazken, fiziki, felsefi, psikososyolojik özellikleriyle ve düşünsel yönleriyle kavramı tanımaktadırlar (Güven ve Yeşil, 2011). Gerek depolanması gerekse de geriye dönüşü mümkün olmayan bir

olgu olan zaman kavramı baz alındığında, hayatta her anın değerini bilmek, hayatını bir amaç uğruna idame ettirmek, kendisine verilen sınırlı vakti mümkün mertebe en doğru bir biçimde kullanmak için var güçle çalışmayı gerektirmekte olan bir kavramdır. Vaktini doğru bir biçimde kullanamayan bireyler, sürekli olarak zamanın yeterli olmamasından şikâyet etmekte ve bu durumu eleştirmektedirler. TDK'ya bakıldığında zaman hakkında tanımlarda aşağıdaki etmenler ön plana çıkmaktadır;

- Bir eylem için geçiyor olan veya geçeceği varsayılmakta olan süre
- Dönem
- Çağ
- Önceden belirlenmiş bir an

Zamanın değerli kullanılması insanların tümü için en temel meselelerden bir tanesidir. İnsanın hayat akışında kendisine verilen süreyi ne ölçüde değerli hale getirdiği ve kendisine verilen bu nimetten hangi düzeyde yararlanabildiği onun başarılı bir hayat sürdürdüğü ile birebir doğru orantılı bir kavramdır.

Zamanını doğru ve verimli kullanan insanların genel performanslarında artış görülmektedir. Kesintisiz bir süreci anlatan zaman kavramı uygun bir biçimde yönetilmesi gereken önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Her insan için sınırlı bir biçimde sunulan zamanı olabildiğince faydalı kullanmak ve kendine değer sağlamak her insanın temel amaçları arasında yer almaktadır.

Spor branşlarının çoğu zamana endeksli bir biçimde yürütülmektedir. Belirlenen zaman tamamlandığında branş da sona ermektedir. Hedefe ulaşmak için zamanın önem arz ettiği bu ortamda yönetici, öğretmen, antrenör zamanı kulak arkası edemez. Bunun için antrenmanlarını, çalışmalarını ve hazırlıklarını zamana göre yapılandırmaktadır. Bu bakış açısıyla zamanı merkeze oturularak yapılan çalışmalar daha gerçekçi olmakta ve daha doğru sonuçları vermektedir.

Aşağıda zamanın bir takım özelliklerine yer verilmiştir (Özer, 2012);

- Zaman kişisel bir niteliktedir.
- Zaman borç olarak verilebilecek veya istenilebilecek bir şey değildir.

- Zamanı biriktirmek olanaksızdır.
- Zaman ne yaparsanız yapın harcanır ve geri döndürülemez.
- Zaman yerine bir şey koymak mümkün değildir.
- Zamanı taleple veya istekle artırmak mümkün değildir.
- Zaman yapı itibari ile diğer kaynaklardan farklıdır.
- Günü durdurmak hiçbir insan için mümkün değildir ama gün yapılan hatalardan kaybedilebilir.

Kısacası zaman her insan için çok önemli bir anlam ifade etmektedir. Yerine herhangi bir şeyin koyulamayacağı ve geri döndürmenin mümkün olmadığı bir içeriğe sahip olan zaman, değerini tam olarak kavrayanlar için daha da kıymetli olmaktadır.

### **1.2.2. Zamanın Kullanılması**

Bireylerin hayatlarında oldukça önemli olan zaman hakkında birçok tanımlamalar yapılmıştır. Göreceli bir kavram olan zaman Aristo'ya göre hareketin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Zaman kavramı çeşitli faaliyetlerde harcanan süreler olarak ortaya çıkan veya geçirilen süre olarak ifade edilebilir (Gershuny, 2011: 4).

Yazarlardan çoğu zaman kavramını duyu organları ile algılanması mümkün olmayan sübjektif bir şekilde tanımlasa da bunun tersi olarak zaman ölçülebilir, doğada var olan ve duyu organlarımızla algılanabilen bir yapıya sahiptir (Gürbüz ve Aydın, 2012: 4). Zaman kavramı incelendiğinde onun en önemli özelliklerinin yavaşlatılması, ertelenmesi ve biriktirilmesinin hiçbir şekilde mümkün olmayacak olmasıdır (Karagöz ve Çetinkaya, 2019: 1446). Zaman fiziksel, biyolojik ve psikolojik olarak üç grupta sınıflanabilen bir yapıdadır. Fiziksel zaman saat ile ölçümlenebilen ve geçmişten günümüze kadar uzanan zamandır. Sürekli olarak hareket etmekte ve durmaksızın akıp gitmektedir. Biyolojik zaman ise biyolojik zamanla tanımlanması mümkün olan ve kontrol edilmekte olan biyolojik süreçleri ifade etmektedir. Fiziksel zaman gibi biyolojik zaman da süreklilik arz etmekte ve biyolojik süreçlerin oluşumunu izlemektedir. Bu iki zaman olgusundan tamamen farklı olan psikolojik zaman ise bilinç tarafından deneyimlenen ve her birine psikolojik an denilmekte olan

zaman birimlerinden müteşekkil olmaktadır. Psikolojik zaman algısında kronolojik bir düzenle akıp giden bir zaman bulunmamaktadır (Passig, 2004: 28).

Zaman kullanımını genel itibari ile çeşitli ve öznel durumlar arasında zamanın tahsis edilmesi şeklinde tanımlanabilir. Zaman kullanılmasının hem değerlendirilmesi hem de araştırılması ise bireylerin bir gün içinde hangi aktiviteye ne kadar süre ayırdıklarına ilişkin bir değerlendirmedir. Zaman kullanımını ile alakalı çalışmalar anket kullanmak sureti ile çok çeşitli siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel konular baz alınarak hazırlanmaktadır. Zamanın nasıl kullanıldığına ilişkin araştırma ekonomi içindeki ve ekonomi dışındaki insan faaliyetlerini araştırarak bu faaliyetlerin ve eylemlerin zamana bağlı olarak nasıl ve ne şekilde değiştiğine ilişkin gerçekleştirilmektedir. Zaman kullanımı ve zaman yönetimi birbirinden farklı şeylerdir. Zamanın nasıl kullanıldığına ilişkin araştırmalar insan davranış biçimleriyle ilgili sosyal bir bilimdir ve insanların zamanlarını nasıl kullandıklarına ilişkin bilgi birikimi oluşturmaya çalışır. Zaman yönetimi ise belirli bir sürecin verimliliğini veya etkinliğini artırmayı amaç edinen zaman tahsisine yönelik bir içerik taşımaktadır (Time-use research, 2020).

Zamanın kullanımına yönelik araştırmalar bireylerin yaşamlarına odaklanmakta ve ücretli işler, televizyon izleme ve tek başına zaman geçirme gibi aktiviteleri kapsamaktadır. Gün içindeki zamanlarını doğru kullanmayı başaran insanlar diğerlerine göre avantaj yakalamakta ve bir plan dâhilinde hareket ettiklerinden daha başarılı olmaktadır.

### **1.2.3. Zamanın Yönetimi**

Zaman yönetimi kavramı 1970'li yıllarda ortaya çıkmış ve yöneticiler nezdinde 1980'lerde bir biçimde yönetilmesine ihtiyaç duyulan bir kavram olarak kullanılmaya başlanmıştır. Zaman yönetimi kavramı iş yaşamında rekabetin artması ile birlikte işletmelerin hızlı olmasının elzem olduğu, önem arz ettiği, gerekli olduğu bir içeriğe sahiptir. Bugünün modern iş dünyasında başarının en önemli anahtarlarından bir tanesi doğru bir zaman yönetimi politikası izlemekten geçmektedir (Gürbüz ve Aydın 2012).

Zaman yönetimi bireylerin zamanı olabildiğince kontrol edebilmek için plan ve organizasyon işlerini, sistemli ve etkili bir biçimde uygulama çabalarını içermektedir (Çağlayan Tunç, 2019).

Zaman yönetimi kavramı, isteklerin ve arzuların bir plan program dâhilinde ortaya konmasını ve zamanı amaç ve sorumluluklar doğrultusunda olabilecek en uygun bir biçimde planlama eylemlerini içermektedir (Erdul, 2005).

Zaman yönetimi zamanı hızlı bir hale getirmek veya yavaşlatmak değil, zamanın ne şekilde ve nasıl harcanabileceğini doğru hesaplamak üzerine yapılan bir içerik taşımaktadır. Böylelikle işler bir plan ölçüsünde şekillendirilir ve buna göre nihayete erdirilir (Andıç, 2009).

Zamanı yönetmek işleri öncelik hacimlerine ve önemlerine göre dizayn etmek, yapılması muhtemel işleri zamana yaymak ve yapılması gerekli olan işlerin süresini bir biçimde kısaltmak ile alakalı bir içerik taşımaktadır (Çağlayan Tunç, 2019).

İyi ve etkili yapılandırılmış bir zaman yönetiminin temelde amacı, kısa süre içinde çok fazla iş yaparak verimliliğin artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirmektedir. Zaten kısıtlı olan işlere öncelik verilmeyen işlerin eklenmiş olması, iyi bir plan ve program yapılmamış olması, fazla miktarda materyal kullanılması gibi noktalar zaman yönetimini etkilemektedir. Böylelikle zaman lüzumsuz kullanılmış olacaktır (Cesur, 2018).

İşlerin önem sırasına göre tek tek yapılması gerekmektedir. Şayet bu olmuyorsa işlerin gerçekleşmesine engel olan her şey zaman düşmanıdır (Çağlayan Tunç, 2019)

Zamanı doğru ve etkin kullanamayan bireyler zaman baskısı altında kalırlar. Kendilerine verilen süre azaldıkça korku ve endişe duymaya başlarlar. Verimlilikleri ve motivasyonları azalmış olan kişiler ise gerek çevrelerine gerekse de iş arkadaşlarına karşı kırıcı olabilirler. İşi yapamamamın veya istenilen mahiyette gerçekleştirememenin vermiş olduğu stres gündelik hayatlarını ve arkadaşları ile diyaloglarını etkilemektedir. Böylelikle arkadaşları ile arası bir biçimde bozulan birey yalnızlaşır ve motivasyonu daha da düşmeye başlar. Tüm bunların başat faktörü kişilerin zamanı doğru bir biçimde değerlendirememiş olmalarıdır (Cömert, 2018).



Dünyadaki en zor şeylerden bir tanesi zamanı doğru yönetmektir. Değişen ve sürekli gelişmekte olan dünyada zamanı doğru kullanma önünde birçok engel bulunmaktadır. Tüm bunlardan sıyrılarak zamanı yönetmek ise ciddi meziyet isteyen, kişileri oldukça fazla bir biçimde zorlayan, emek isteyen bir süreci ihtiva etmektedir.

#### **1.2.4. Zaman Yönetimi Yaklaşımları**

Zaman yönetimine ilişkin alanyazın incelendiğinde bir takım yaklaşımların ön plana çıktığı görülmektedir. Bu yaklaşımlar (Farsak, 2020);

- Hedef belirleme yaklaşımı
- Sihirli araç yaklaşımı
- Düzenli yaşam 16 yaklaşımı
- Beceri yaklaşımı
- ABC yaklaşımı
- Kendini akıntıya bırak yaklaşımı
- Savaşçı yaklaşım ve iyileştirme (rehabilitasyon) yaklaşımı şeklinde sıralanabilir.

##### *1.2.4.1. Düzenli Yaşam Yaklaşımı*

Bu yaklaşım zaman yönetimi konusunda sorunların hâsıl olmasını düzensiz bir yaşama bağlamaktadır. Bu düzensizlik giderilirse zaman yönetimin daha güzel olacağı ifade edilmiştir. Düzensizlik kısa ve orta vadede hayatı zorlaştırmaktadır. Bu yaklaşım insanın hayatının tüm alanına düzeni egemen kılması ve bu şekilde yaşantısını sürdürmesini savunmaktadır. Düzenli yaşam yaklaşımına göre nesnelere, bireyler ve hayat ekseninde düzen bir biçimde yakalanırsa düzenli yaşam ışığında bireyler daha mutlu olabilmektedir.

##### *1.2.4.2. Savaşçı Yaklaşım*

Savaşçı yaklaşım daha önemli ve etkili işlere gerektiği ölçüde vakit ayırabilmek adına gereksiz veya az gerekli görülen işlere kendini kapatmadır. Böylelikle gereksiz iletişime kapalı olmayı ve birtakım yetkileri devretmeyi devreye sokarak kişi uğraşması gerekli olan asıl işlerle ilgilenebilir (İşcan, 2008)

Kullanılması planlanan malzemeyi korumaya ve zaman yaratmaya odaklanan bir yaklaşımdır. İş ve işlemlerin doğru bir biçimde idame ettirilmesi, seyrinde ilerlemesi ve bitirilmesi için bir takım zaman tuzaklarıyla mücadeleye girişmek gerekmektedir. Zaman kişisel sorumluluğumuzdur.

Bu yaklaşım türünün en önemli özelliği zamanın kişisel sorumlulukta olmasıdır. Yaklaşımın zayıf yönleri ise insanların bireyi yanlış anlayabilme ihtimalleridir. Zaman kazanmak için;

- Kısa tutulmakta olan telefon görüşmeleri
- Kimi zaman hayır demek
- Yalnız ve izole bir yaşamı tercih etmek

Gibi nedenler sosyal açıdan negatif yönde bir etki yaratabilir (Çağlayan Tunç, 2019).

#### *1.2.4.3. ABC (önceliklerin sıralanması ve değerlerin belirlenmesi) yaklaşımı*

A olarak ifade edilen bir an önce bitirilmesi gereken önceliği olan iş ve işlemlerdir. B çok da önemli olmayan, bir aciliyeti olmayan işleri kapsamaktadır. C ise hiçbir zorunluluğu olmayan pek de kıymetli olmayan işleri kapsamaktadır (Farsak, 2020).

Bu yaklaşıma göre kişi nezdinde hangi iş daha öncelikliyse ona yönelmek ve işlerini tamamlamak gerekmektedir (Deniz, 2021).

#### *1.2.4.4. Sihirli araç yaklaşımı*

Bu yaklaşım sistemlerin ve teknolojilerin doğru kullanılarak zamandan tasarruf etmeyi, hızlı davranmayı sağlayan önemli bir yaklaşım türüdür. Bir işe başlama evresinde kişinin hangi işlere ve hangi ürünlere ihtiyaç duyduğunu iyi saptaması, alternatifler arasından en doğru olanına yönelmesi oldukça önemlidir. Kişi, yapmış olduğu bu tercihler sonucunda yaşam kalitesini artırmaktadır. Bununla birlikte teknolojik araçları kullanarak daha fazla mal ve hizmet üretebilme, birim zamanda daha fazla fayda sağlayabilme durumu da hâsıl olmaktadır (Farsak, 2020).

#### 1.2.4.5. *Beceri yaklaşımı*

Bu yaklaşımın iyi bir seviyede olması ve birey nezdinde fayda sağlayabilmesi için mutlak surette ajanda kullanılmalı, listeler yapılmalı, yetki verilmeli ve önceliklerin doğru bir biçimde belirlenmesi gerekmektedir. Bunların gerçekleştirilmesi kişinin motivasyonuna ve iş verimine katkı sağlamanın yanı sıra organizasyon veya şirketin hedeflerine ulaşmasına olanak tanımaktadır. Bu paralellikte kişinin başarısı da yukarıya doğru ivme gösterebilir (Uğurlu, 2019).

Zaman yönetiminin bir beceri olduğu üzerinde yoğunlaşan bu yaklaşıma göre bireyin hayatında bir takım işlerin kolaylaşması için birtakım becerilere sahip olması gerekmektedir. Bu beceriler aşağıda sıralanmıştır (Güçlü, 2001):

- Bir ajanda oluşturma
- Planlamalar yapma
- Yapılması gerekli olan şeyleri listeleme
- Yetki devrini kullanma
- Amaçların doğru bir biçimde değerlendirilmesi
- Hedeflerin gerçekçi olması ve uygulamaya konması
- Önceliklerin belirlenmesi

Günümüzde şirketlerin ve organizasyonların başarıyı bir şekilde yakalamaları için etkili çalışmak şüphesiz önemlidir. Fakat etkili çalışmanın yanı sıra doğru bir zaman yönetimi programı da oldukça önem arz etmektedir. Beceri yaklaşımının temelinde kişilerin beceri ve kabiliyetlerinin açığa çıkması yatmaktadır.

#### 1.2.4.6. *Hedef Belirleme Yaklaşımı*

Hedefi olmayan bir geminin denizde yüzdüğünü düşünelim. Sığınacağı limanı bilmesi, nereye demir atacağını bilmesi mümkün değildir. Bir gemide durum bu şekildeyken insan hayatında da bu biçimdedir. İnsanlar hedeflerini ortaya koymakla aslında kendilerine bir yol haritası çizmektedirler. Hedefsiz bir insanın kariyerinin nereye gideceği, nerede son bulacağı belli değildir. Bunun için hedef konusu insan hayatında oldukça önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Hedef belirleme yaklaşımı hedefi olan insanların bir amaç uğruna varmak istedikleri hedefe doğru gitmelerini ifade etmektedir. Bu yaklaşım genel itibari ile elit sporcuların yaklaşımı olarak bilinmektedir. Elit sporcular kısa, orta ve uzun vadede planlamalar yapmaktadırlar. Bu yaklaşımın başarıya ulaşmasında amaçların belli olması, zihinde canlandırma yapılması ve pozitif düşünce yer almaktadır (Çağlayan Tunç, 2019).

#### 1.2.4.7. *İyileştirme (rehabilitasyon) yaklaşımı*

Zaman yönetimi esnasında bireyi düşündüren ve çıkmaza sürükleyen problemlerin temel nedenleri psikolojik, sosyal, kültürel ve çevresel nedenlerden oluşmaktadır (Demirci, 2021). Öncelikli olarak sorunların kaynağı doğru bir biçimde tespit edilmelidir ve kaynağa odaklanılmalıdır. Bireyin amaç dışında zaman yönetimi davranışı sergilemesi aslında bu yaklaşımın eksik kalan kısmını oluşturmaktadır. Problemler doğru tespit edildikten sonra onların alt nedenleri de düşünülüp bu faktörler ortadan kaldırılırsa iyileştirme bir biçimde gerçekleşir.

#### 1.2.4.8. *Kendini akıntıya bırakma yaklaşımı*

Zaman yönetimi başlığı ile taban tabana zıt olan, kavramla çelişmekte olan bir durumdur. Bu yaklaşıma göre zaman yönetimi veya zaman yönetim davranışları olmasa da birey açısından işler bir biçimde yürür. Bireylerin kendilerini zamanın doğal akışına bırakmaları tezini savunmaktadır. Bu yaklaşım bireyi bulunmakta olduğu durumdan farklı bir noktaya taşınması noktasında kişisel ve insani sorumluluk alma bilinciyle ters düşmektedir. Zaman yönetimi yaklaşımları bu yaklaşımın tam tersini savunmaktadır.

#### 1.2.4.9. *2.8. Zaman Yönetiminin Boyutları*

Sürekli değişmekte ve gelişmekte olan dünyada yaşanan değişimlere kolay adaptasyon sağlanması, uyum sağlamak, kendi plan ve programına ayak uydurmak sureti ile yeni etmenlerin kolay bir biçimde hayata bir şekilde girmesinde zaman yönetimi kavramının yadsınamaz bir önemi bulunmaktadır. Bu alanda ortaya konan kaynakla oldukça fazladır. Bu alanda birçok araştırmacı tarafından birçok çalışmalar

gerçekleştirilmiştir ve zaman yönetimi kavramı her haliyle gözlemlenmeye çalışılmıştır.

### **1.2.5. Zaman Planlaması (Kısa ve Uzun Vadeli Planlama)**

Zaman yönetimi kavramının en önemli bileşenlerinden bir tanesi zamanın planlanmasıdır. Planlama kavramı üst düzey yönetim biriminin ilk adımıdır. Ancak sadece üst düzey yöneticilere has bir şey değildir. Her insan hayatında planlamalar yapmaktadır. Bu planlar kısa, orta ve uzun vadeli planlardır. Her organizasyonda başarılı olmak temel mahiyette hedeftir. Bu hedefe ulaşma da doğru bir planlama yapma ve zaman yönetimi ile alakalı bir konudur.

Kontrol mekanizmasının sağlıklı bir biçimde yürütülebilmesi için mutlak surette planlamalar yapmak gerekmektedir. Planlara bağlı kalındığı müddetçe başarı gelecektir. Planlama hazırlanırken kısa, orta ve uzun vadeli programlar geliştirmek ve akla uygun gerçek zemine oturtulmuş planlar yapmak gerekir. Hayalcilikle oluşturulan planlarda başarı şansı düşük olacaktır. Bırakın başarı şansının düşük olmasını daha sonrasında planlar gerçekleşmediğinde de moral bozukluğu ve motivasyon kaybı olacaktır. Bundan dolayı realist hedefler doğrultusunda planlamalar yapmak oldukça önemlidir. Kısa vadeli planlamalar genel itibari ile kişinin gün içindeki rutinleri veya yapması gereken işlerle alakalıdır. Uzun vadeli planlamalar ise onu başarıya taşıyacak, ilerdeki kariyer hedefine varmasına katkı sağlayacak olan planlamalardır.

### **1.2.6. Zaman Tutumları**

Birey kendini geliştirmek istediği zaman içinde kendisine sorun ve sıkıntı yaratacak olan olumsuz davranışlardan kaçınma eylemleri göstermelidir. Bu olumsuzlukların kendisini bir biçimde etkilemesine izin vermemelidir. Karşılaştığı olumsuz veya istenmeyen bir durum karşısında bile duruşunu bozmadan yoluna devam edebilen birey diğerlerine karşı daha fazla başarılıdır. Ayrıca bu kişiler zamanlarını boşa harcamamış olan hayat boyu gelişime açık, ufak engeller moralini bozmayan bireylerdir. Tutum kavramı davranışlar sonucu oluşmaktadır. Zaman tutumu ise kişinin etrafında olan bitenleri gözlemleyerek tepkiler vermesi sonucunda oluşur (Akgül ve Gürbüz, 2011). Zaman tutumu; bireylerin iş ortamında kendilerini yeterli

hissetmediği anlarda kendini geliştirmesinde, karar verme anını hızlı bir biçimde gerçekleştirmesinde, kendisini engelleyen işleri saptamasında ve bunlara mani olmasında önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

### **1.2.7. Zaman Harcattırıcılar**

Zaman yönetimi kavramının temel hedefi boşa harcanan zamanı tespit ederek, bunun nedenlerini ortaya koyma çabasıdır (Ökdem, 2019). Tasarı olmaması, hızlı hareket etme, tereddütte kalma fiillere karşı itimsizlik vb. unsurlar zamanı iyi bir biçimde değerlendirme karşısında engeller olarak karşımıza çıkmaktadır (Gözel, 2009). Zaman harcattırıcılar literatür incelendiğinde zaman tuzakları olarak da izah edilebilir. Harcanmakta olan zamanın bazı öğeleri kişinin kendisinin bazıları ise çevresel faktörlerden olabilir. Bunları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;

- Cep telefonu gibi teknolojik cihazların kullanımı
- Masa düzeninin dağınık olması
- Düzenli olmamak
- Hayır diyememek
- Karasız kalmak
- Ertelemek
- İletişim noksanlığı
- Planların olmadığı kriz zamanları
- Hızlıca bir işe girişip işin ne kadar zaman alabileceği hakkında fikir sahibi olmamak
- Amaçların, önceliklerin bitiş tarihini tam olarak belirleyememek
- Yetersiz bilgi akışı
- Yanlış bilgilendirmeler
- Otoritenin tam olarak bilinmemesi
- Sorumlulukların tam manasıyla dağıtılmaması
- Yorgunluk
- Habersiz ziyaretçiler
- Devredilmesi gereken işleri devretmemek

- Programlanan veya programlanmayan görüşmelerdir (Mackenzie, 1989, Deb, 2001, Ellet, 2005).

### **1.2.8. Zamanı Etkin Kullanma Yöntemleri**

Zaman kavramı bireyler için en önemli kavramların başında gelmektedir. Zamanın yönetilmesi ise insanoğlunun varoluşundan itibaren önem arz eden ve zihinlerde yer eden bir noktadadır. Hayat yönetimi, kariyer planlama, amaç belirleme ve benzeri kavramlar insan hayatına girdikten sonra olaylara bakış açımız günden güne değişmeye ve gelişmeye başlamıştır. Etkili zaman yönetimi veya zamanı etkin kullanma teknikleri zamanı kontrol etmeyi amaçlayan bir yönetim anlayışıdır.

Zamanı etkili kullanmak ve yönetmek bir kişinin sahip olduğu zamanın her saatini, her dakikasını, her anını mümkün olduğu kadar dolu ve faydalı geçirmesini sağlamaktadır. Bir başka açıdan bakmak gerekirse insanın kendisini ve hayatını belirli bir kontrol mekanizması altında tutması olarak ifade edilebilir (Karlı, 2004).

Zamanın yönetilmesi insan hayatında yer alan süreyi olabildiğince en uygun ve verimli kullanmayı öncelleyen bir içeriğe sahiptir. Zaman yönetiminde esas konu kısıtlı olan zamanın en uygun nasıl kullanılacağına tespit edilmesi ve yapılması gerekenlerin hayata geçirilmesidir. Kişisel performansı yükselten ve birim zamanda üretilen işin miktarının artmasını ifade etmektedir.

Zaman kavramı iyi ve verimli yönetildiği takdirde planlama, örgütlenme, yönetme, koordinasyon ve denetleme fonksiyonları iyi bir şekilde kullanılabilir (Aydın, 2011).

Zamanı etkili kullanmak için bir takım teknikler bulunmaktadır. Bu teknikler aşağıda verilmiştir (Bezci, 2018);

- Zaman raporlarını hazır etmek
- Planlamayı önemsemek
- Öncelikleri saptamak
- Yönetici pozisyonundaki kişinin kendini yönetmesini bilme güdüsünü ortaya koymak

- Zaman programı yapmak
- Yetki devrini gerçekleştirmek
- Kesintilerin ortadan bir şekilde kalkmasını sağlamak
- Etkili bir iletişim kurmak
- İşleri geciktirmeden, kesintiye uğratmadan sonuca eriştirmek
- Yönetici pozisyonundaki kişilerin kendini organize etmesi
- Yönetici pozisyonundaki kişilerin gerektiğinde hayır demesi
- Stresin üstesinden gelmek
- Açık kapı politikasını gözden geçirmek

İşlerin hangisinin daha önce bitirileceğine karar vermek de zamanı etkin kullanmak adına oldukça önemlidir. İşleri önem sırasına koymak, doğru zamanda yapmak, insanlarla doğru ve sonuç odaklı iletişim kurmak da zamanı etkin kullanmak için sayılabilecek teknikler arasındadır.

Paha ile ölçülemeyecek kadar kıymetli olan zaman belirli bir ritim ile akıp gitmektedir. Geriye gitmemizin mümkün olmadığı zaman kavramında asıl olan demokratik olarak verilen zamandır. Zaman kavramını satın almamız, biriktirmemiz, depolamamız imkân dâhilinde değildir. Onun için çok dikkatli ve özenli olmak gerekir.

Herkes zamanı kendi bakış açısı ve vizyonu ölçüsünde kullanır. Özellikle iş hayatında başarılı olmanın temel kriterleri arasında gerek çalışan nezdinde gerekse de işletme nezdinde olsun zamanın doğru kullanılması ile birebir orantılıdır. Zamanı doğru ve verimli kullanan ile kullanamayan arasında ciddi farklar vardır (Akçınar, 2014).

Zamanın etkin kullanılması noktasında yeteri kadar bilgi birikime sahip olmayan kişiler o zamanı doğru bir biçimde kullanabilecek argümanları bulamazlar. Ancak zamanı bir biçimde doğru kullanmayı öğrenen kişi veya kişiler hem iş yaşamlarında hem de özel yaşamlarında daha fazla rahat edebilirler.

Zamanı etkin kullanma noktasında en önemli maddelerden bir tanesi doğru planlama yapmaktır. Doğru plan kişiyi başarıya ulaştırır. Aksi halde kişi neyi başarmak istediğini tam manasıyla kavrayamıyorsa bunu başaracak gücü de



yakalayamayabilir. Yapılması hedeflenen tüm işlerde olduğu gibi zaman yönetiminde de doğru planlama başarı için oldukça önemli ve değerlidir.

Zamanı etkin kullanmak için aşağıdaki başlıklar oldukça önemlidir (Güvenç, 2022).

- Acil Olmayan Ve Önemsiz İşler
- Önemsiz Olan Acil İşler
- Önemli Olup, Acil Olmayan İşler
- Acil Ve Önemli İşler
- Etkin Planlama Yöntemi Uygulamak
- Hatırlatma İçin Belirli Araçlar Kullanmak
- Mükemmeliyetçi Olmak
- Zaman Çizelgesi Kullanmak
- Ertelememek
- Stresin Kontrol Altına Alınması
- Aceleci Davranmak
- Etkin ve Hızlı Okuma Tekniklerinin Gelişmesi

Yukarıda ismen belirtilen maddelerin içerikleri aşağıda verilmiştir.

#### *1.2.8.1. Acil Olmayan Ve Önemsiz İşler:*

Bu başlık altındaki işler zamanın önem arz eden işlere harcanması gerekli olan durumlarda boşa harcanan zaman kaynağıdır. Uzun saatler boyunca TV izlemek veya telefonda çok uzun süre konuşmak gibi etkinlikler bu kategori altında değerlendirilir. Bunlar kişilerin özel zevkleri olarak adlandırılan, hiçbir şekilde kişisel gelişimlerine katkı sağlamayan hususlardır. Boş zaman etkinlikleri gibi etkinlikleri gerektiği zaman ötelemek zamanın doğru yönetilmesi noktasında önemlidir.

#### *1.2.8.2. Önemsiz Olan Acil İşler:*

Kişiler bazı zamanlarda bu gibi durumlarla karşı karşıya kalabilir. Söz gelimi bir arkadaşımızın kargosu var ve o evde olmadığı için kargo şirketine teslim edilmiştir. Şirketten alınması için birinin görevlendirilmesi gerekmektedir. Arkadaşımız çalıştığı için mesai saatleri içinde o kargoyu gidip almasına imkân yoktur. Bu konuda öncelikle

arkadaşınıza rica ederek kargo firmasından bir gün daha süre istemek ve çözüm arayışları bulmaya çalışmak en doğrusu olacaktır. Bu noktada siz de işlerinizi halletmiş olacak ve ertesi gün işlerinizi halletmiş bir şekilde kargo şirketine gidip arkadaşınız adına kargoyu almış olacaksınız.

#### *1.2.8.3. Önemli Olup, Acil Olmayan İşler*

Bu gibi işler yanıltıcı mahiyette olabilir. Birkaç ay sonra yapılacak olan iş başında eğitim toplantısı önemlidir ama aciliyeti yoktur. Bu eğitim programında başarılı bir şekilde yer almak için sunumlar hazırlamak, iyi giyinmek, iyi bir konuşma metni hazırlamak önemlidir ama zamanla yapılmalıdır. Bir anlamda zamana yayılmalıdır. Bu gibi işlerle alakalı en önemli problem kulak arkası edilmesi ve ötelenmesidir. Çoğu insan bu gibi durumlarda yapmakla mükellef olduğu işi unutabilir. Bu durumun oluşmaması için mutlaka planlı hareket etmek gerekir.

#### *1.2.8.4. Acil ve önemli işler*

İnsanlar iş hayatlarında bu işlerle sıklıkla karşılaşmaktadır. Önemli olan büyük aksiliklerle karşı karşıya gelmeden bu tür işleri çözüme kavuşturmaktadır.

Yapılması muhtemel olan işlerin önem ve acil olmalarına göre yapılacak işler belirlendikten sonra uygun planlama ile işe başlamak ve yıllık, aylık, haftalık ve gündelik amaçlar ve işler belirlemek gerekmektedir (Keresteci, 2011).

Her birey farklı yaşam tarzına sahip olduğundan, bu bağlamda farklı iş ve işlemler yapmaktadır. Farklı sorunlarla uğraşmaktadır ve farklı çözüm arayışları içine girer. Yöneticilerin başarılı zaman yönetimi uygulamalarının birden fazla uygulaması bulunmaktadır.

Yöneticiler çok sayıda işi kısa sürede tamamlayabilmek için kısa sürelerde zamanı etkin kullanmaya yarayan bir takım davranış kalıpları geliştirmek mecburiyetindedirler. Farklı şekillerde zamanı doğru kullanma metotları aşağıda sunulmuştur (Akçınar, 2014);

- Etkili bir planlama yöntemi uygulamak
- Zaman çizelgesine başvurmak

- Stresi kontrol altında tutmak
- Hatırlatma gayesiyle bir takım araçlar tutmak
- Mükemmeliyetçi olmak
- Ertelemek
- Acele etmek
- Etkin bir hızlı okuma tekniğine sahip olmak

***Etkin planlama yöntemi uygulamak:*** En basit ifadeyle planlama, neyin, ne zaman, nasıl, nerede ve kim tarafından icra edileceğine önceden karar verme süreçlerini içermektedir. Planlama bir amaca ulaşmak için en iyi süreci seçme yöntemidir. Plan bir kişinin bulunduğu noktadan ulaşmak istediği noktaya nasıl geldiğinin yol haritasını sunmaktadır. Bunun yanı sıra hedeflere ulaşabilmek için ihtiyaç duyulmakta olan kaynakların nasıl ve ne şekilde değerlendirileceğini bizlere sunmaktadır.

***Hatırlatma İçin Belirli Araçlar Kullanmak:*** Unutkanlık birçok insanın karşı karşıya kaldığı ciddi bir problemdir. İş hayatında bu konunun önüne geçmek için çalışmalar ve zaman etütleri düzenlenmektedir. Bu noktada tarihler, olaylar, sözleşmeler kimi zaman unutulabilir. Bu noktada bir sorun yaşamamak için mutlak surette not almak gerekmektedir. Ayrıca önemli dönemlerin telefonlara yerleştirilmesi ve hatırlatıcı kullanılması da önemli olayları atlamamak adına önem arz etmektedir.

***Mükemmeliyetçi Olmak:*** Mükemmeliyetçi yöneticiler işlerin tümünün üst düzey olmasını beklerler ve kesinlikle hata yapılmamasını isterler. Bu ilk başta çok güzel bir özellik olarak anlaşılabilir da aslında her şeyin mükemmel ve hatasız olması beklenebilecek bir durum değildir. İş ve işlemler esnasında mutlaka hatalar olacaktır. Bunları makul karşılamak hayattan zevk almak adına önem arz etmektedir (Kaya, 2021).

Zamanın çok önemli olduğu günümüzde her şeyin en iyisini yapmak her daim kolay olmayabilir. Kimi zaman işleri sadece bitiriyor olmak gerekebilir. Bu gibi durumlarda mükemmeliyetçi olmak hata olacaktır.

***Zaman Çizelgesi Kullanmak:*** Zaman çizelgesi zamanı daha verimli kullanmak adına önemlidir. Zamanınızın nerede, nasıl ve nasıl harcadığını görebileceğiniz bir listeyi

sunmaktadır. Bu listenin temelde amacı bireyin zamanını nasıl geçirdiğini görmesine ve geçmiş zaman tuzaklarını göz önünde bulundurmak sureti ile ertesi günü olabildiğince doğru planlamaya olanak sağlamaktadır.

Böylelikle geçmiş zaman özelinde zamanın nasıl ve ne şekilde harcandığı incelenir, ilerleyen zamanlarda aynı hataları yapmamak adına çözümler oluşturulur. Gereksiz zaman harcamalarını gören birey ilerleyen dönemlerde bu hataları tekrarlamayacak ve daha programlı hareket edecektir.

**Ertelememek:** Önem sırası daha fazla olan bir etkinliği, daha düşük olana tercih etmeye erteleme veya pasif erteleme ismi verilmektedir. Erteleme alışkanlığı en önde gelen zaman tuzakları arasında sayılmaktadır. Tüm zaman yönetimi uzmanlarına göre erteleme ciddi bir zaman kaybı olarak görülmektedir.

Stresin Kontrol altına alınması: Stresli bir çalışma ortamı hangi iş icra edilirse edilsin birey için gün sonunda zarar vermekte ve zaman kaybına neden olmaktadır. Yöneticilerin zamanı iyi kullanmalarının önemli bir anahtarı da iş ve işlemlerini ertelemeden yapmaktır.

**Aceleci Davranmak:** Acele etmek genel itibari ile doğru yapılması gereken bir işin doğru yapılmamasına sebebiyet vermektedir. Bundan dolayı işleri aceleyle yaparak zamandan tasarruf etme çabalarından farklı bir biçimde, bu tür davranış zaman tuzağının bir başka ayağıdır. Zaman yönetimi bir anlamda panik içinde kalmadan iş yapmaktır. Eğer panik ortamı oluşursa başarısızlık kaçınılmazdır. Acele iş yapmak zamanı iyi kullanmak değildir. Bu tür bir eylem bizi daha sonra geri döndürerek yapılmış yapılmamıza sebebiyet verir ki zamanı etkin kullanamama durumu hâsıl olur.

**Etkin ve Hızlı Okuma Tekniklerinin Gelişmesi:** Yöneticiler için zaman kaybını önleyebilmek için yazılı ve sözlü becerileri üst seviyeye çıkarmak oldukça önemlidir. Gerek yöneticilerin gerekse de astların yazılı metinleri okuyup yol alabildiği aşama yürütme hızını baştan sona etkilemektedir. Bundan dolayı firmalar ve kuruluşlar hızlı okuma ve iletişim kurslarına yönelik çalışmalar gerçekleştirirler.

## İKİNCİ BÖLÜM

### MATERYAL VE YÖNTEM

#### 2.1. Çalışmanın Modeli

Bu çalışma, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modeli olan ilişkisel tarama yöntemini ve doğal olarak ortaya çıkan bir durumun nedenlerini ve bu nedenlere etki eden değişkenleri veya bir etkinin sonuçlarını belirlemeyi hedefleyen tarama modeli olan nedensel karşılaştırma yöntemini kullanacaktır (Karasar, 2017; Büyüköztürk vd., 2008).

#### 2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul Anadolu Yakasında görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluştururken, örneklem grubunda kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen, Ataşehir – Ümraniye ve Çekmeköy ilçe sınırları içerisinde görev yapan 260 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır.

#### 2.3. Veri Toplam Araçları

Veri toplamak amacıyla anketler Google Formlar platformu kullanılarak hazırlanacaktır. Verilerin toplanması sürecinde, çalışma hakkında bilgi ve anketler sosyal ağlar aracılığıyla katılımcılara iletilmiştir. Çalışmaya katılan gönüllülerden kişisel bilgi formu, mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve zaman yönetimi ölçeklerini doldurmaları istenecektir.

##### 2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcılara; cinsiyet, yaş, kıdem, sınıf düzeyi ve öğrenci sayısı olmak üzere 5 soru uygulanmıştır.

##### 2.3.2. Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı Ölçeği

"Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı" ölçeği, 35 maddeden ve yedi faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler Kurul, Komisyon ve Toplantılar, Öğretme

ve Öğretime Hazırlık, Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik, E-Okul İşlemleri ve Diğer, Mesleki Gelişim, Veli İşbirliği ile Ölçme ve Değerlendirme şeklinde belirlenmiştir. Ölçek maddeleri, "Hiç", "Az", "Orta", "Fazla", "Çok Fazla" şeklindeki 5'li Likert tipinde değerlendirilmiştir. Ölçeğin genelinde iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa katsayısı) .93 olarak bulunmuştur. Alt faktörlerin iç tutarlılık katsayısı ise .75 ve üzerindedir. Açıklanan toplam varyans ise %63,40 olarak belirlenmiştir.

### **2.3.3. Zaman Yönetimi Ölçeği:**

Bu araştırmada, katılımcıların zaman yönetimi algılarını ölçmek amacıyla Britton ve Tesser (1991) tarafından geliştirilen ve Alay ve Koçak (2002) tarafından Türkçeye uyarlanan "Zaman Yönetimi Ölçeği" kullanılmıştır. Zaman Yönetimi Ölçeği, "Zaman Planlaması" (16 madde), "Zaman Tutumları" (7 madde) ve "Zaman Harcattırıcılar" (4 madde) olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek toplamda 27 maddeye sahiptir ve 5'li Likert tipinde puanlanmaktadır. Likert seçenekleri, 1=Hiç, 2=Ara Sıra, 3=Sık Sık, 4=Çok Sık, 5=Her Zaman şeklinde sıralanmıştır ve puanlama bu doğrultuda yapılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 27, en yüksek puan ise 135'tir.

## **2.4. İstatistiksel Analiz**

Elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programına kaydedilmiştir. Katılımcıların kişisel bilgileri, envanter ortalamaları ve faktör puanları frekans (f) ve yüzde (%) değerleriyle birlikte sunulmuştur. Verilerin normal dağılıma sahip olup olmadığı incelenmiştir. Bu değerlendirme normal dağılım eğrileri, çarpıklık-basıklık (skewness-kurtosis) değerleri ve histogramlar kullanılarak yapılmıştır. Grup büyüklüğünün 50'den fazla olduğu durumlarda Kolmogorov-Smirnov testi değerleri de göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmada dağılım analizi, tanımlayıcı analiz ve nonparametrik hipotez testleri olan Mann Whitney-U testi, Kruskal Wallis ve Korelasyon analizi kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farkın belirlenmesi için ise Post-hoc analizi yapılmıştır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### BULGULAR

**Tablo 1.** Katılımcıların demografik özellikleri

<b>Değişkenler</b>	<b>Gruplar</b>	<b>N</b>	<b>%</b>
<b>Cinsiyet</b>	Erkek	123	47,3
	Kadın	137	52,7
	<b>Toplam</b>	260	100,0
<b>Yaş</b>	22-27 yaş	77	29,6
	28-33 yaş	54	20,8
	34-39 yaş	48	18,5
	40-45 yaş	16	6,2
	46 yaş ve üzeri	65	25,0
	<b>Toplam</b>	260	100,0
<b>Kıdem</b>	1-5 yıl arası	82	31,5
	6-10 yıl arası	53	20,4
	11-15 yıl arası	55	21,2
	16-20 yıl arası	30	11,5
	<b>Toplam</b>	260	100,0
<b>Sınıf Düzeyi</b>	1. sınıf	76	29,2
	2. sınıf	41	15,8
	3. sınıf	75	28,8
	4. sınıf	68	26,2
	<b>Toplam</b>	260	100,0
<b>Öğrenci Sayısı</b>	10-20	69	26,5
	21-30	18	6,9
	31-40	40	15,4
	41-50	79	30,4
	<b>Toplam</b>	260	100,0

*N= Sayı; %= Yüzdeler Dağılım*

**Tablo 2.** Ölçeklerin çarpıklık-basıklık puanları

	<b>Boyutlar</b>	<b>N</b>	<b>Çarpıklık</b>	<b>Basıklık</b>	<b>p</b>
<b>Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı</b>	Öğretme ve Öğretime Hazırlık	260	-,665	-,382	,000
	Ölçme ve Değerlendirme	260	1,184	2,994	,000
	Mesleki Gelişim	260	,028	,042	,000
	Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik	260	-,741	-1,328	,000
	Veli İşbirliği	260	-,017	11,990	,000
	Kurul, Komisyon ve Toplantılar	260	1,728	9,912	,000
	E-Okul İşlemleri ve diğer	260	1,796	9,293	,000
<b>Zaman Yönetimi</b>	Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı Toplam Skor	260	,117	1,388	,000
	Zaman Planlaması	260	,539	2,737	,000
	Zaman Tutumları	260	-,677	-1,187	,000
	Zaman Harcattırıcılar	260	-1,276	4,043	,000
	Zaman Yönetimi Toplam Skor	260	-,307	-,219	,000

Kolmogrov Smirnov testi sonuçlarına bakıldığında, ölçek alt boyut puanlarında normallikten sapmaların anlamlı düzeylerde olduğu gözlemlenmektedir. Kolmogrov Smirnov testi, normallik durumunun değerlendirilmesi için kullanılan yöntemlerden sadece biridir. Normal dağım eğrilerinde aşırı sapmalar olmadığı, çarpıklık ve basıklık katsayıları dikkate alındığında, bütün puanların  $\pm 1$  aralığında yer aldığı tespit edilmiştir. Büyüköztürk (2007) bu değerlerin  $\pm 1$  aralığında Tabachnick ve Fidell (2013) ise, değişkenlerin çarpıklık basıklık katsayılarının  $\pm 1,5$  arasında olması durumunda verilerin normal dağılım gösterdiğini ifade etmiştir. Puanların çarpıklık-basıklık değerlerinin  $\pm 1/ \pm 1,5$  aralığında olduğu ve normal dağılım eğrilerinde aşırı sapmalar olmadığı için parametrik istatistik tekniklerinin kullanılmasına karar verilmiştir.



**Tablo 3.** Katılımcıların ölçeğe verdiği cevapların betimsel analizi

Alt Boyutlar	N	Min	Max	X±Ss
Öğretme ve Öğretime Hazırlık	260	2,75	4,63	4,04±0,37
Ölçme ve Değerlendirme	260	2,20	4,60	3,18±0,28
Mesleki Gelişim	260	1,75	4,50	2,49±0,54
Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik	260	3,00	4,50	3,93±0,47
Veli İşbirliği	260	2,00	4,50	3,44±0,22
Kurul, Komisyon ve Toplantılar	260	1,50	3,50	2,33±0,21
E-Okul İşlemleri ve diğer	260	2,40	4,40	3,11±0,21
Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı Toplam Skor	260	2,67	4,22	3,26±0,20
Zaman Planlaması	260	3,37	0,22	2,81±4,63
Zaman Tutumları	260	3,42	0,47	2,71±4,43
Zaman Harcattırıcılar	260	4,08	0,32	2,5±5,00
Zaman Yönetimi Toplam Skor	260	3,49	0,28	2,89±4,63

Tablo 3 incelendiğinde, mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ölçeği, öğretme ve öğretime hazırlık 4,04±0,37, ölçme ve değerlendirme 3,18±0,28, mesleki gelişim 2,49±0,54, sosyal etkinlikler ve rehberlik 3,93±0,47, veli işbirliği 3,44±0,22, kurul, komisyon ve toplantılar 2,33±0,21, e-okul işlemleri ve diğer 3,11±0,21, mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skor 3,26±0,20 olarak tespit edilmiştir. Zaman yönetimi ölçeği, Zaman Planlaması 2,81±4,63, Zaman Tutumları 2,71±4,43, Zaman Harcattırıcılar 2,5±5,00, Zaman Yönetimi Toplam Skor 2,89±4,63 olarak tespit edilmiştir.

**Tablo 4.** Cinsiyete göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını düzeyinin değerlendirilmesi

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
<b>Öğretme ve Öğretme Hazırlık</b>	Erkek	123	85,33	104,50	2869,50	,252
	Kadın	137	88,45	109,50		
<b>Ölçme ve Değerlendirme</b>	Erkek	123	95,61	129,00	1273,00	,357
	Kadın	137	92,89	127,50		
<b>Mesleki Gelişim</b>	Erkek	123	94,15	115,50	1954,50	,379
	Kadın	137	95,04	117,00		
<b>Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik</b>	Erkek	123	96,42	118,50	,181,50	,895
	Kadın	137	94,48	114,00		
<b>Veli İşbirliği</b>	Erkek	123	102,61	126,00	4995,00	<b>,000</b>
	Kadın	137	115,54	133,50		
<b>Kurul, Komisyon ve Toplantılar</b>	Erkek	123	110,28	135,50	5938,50	<b>,000</b>
	Kadın	137	118,65	143,50		
<b>E-Okul İşlemleri ve diğer</b>	Erkek	123	94,13	128,00	,236,00	,801
	Kadın	137	96,27	131,50		
<b>Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını Toplam Skor</b>	Erkek	123	99,15	121,00	4570,00	<b>,000</b>
	Kadın	137	107,64	133,50		

\*p<,050; \*\*p<,001

Tablo 4 incelendiğinde, cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını, alt boyutlarında öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın meydana gelmediği tespit edilmiştir. Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını, alt boyutlarında veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını toplam skoru arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın meydana geldiği tespit edilmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında bu anlamlılık kadınlar yönünde olduğu görülmektedir.

**Tablo 5.** Yaşlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını düzeyinin değerlendirilmesi

	Yaş	N	Sıra Ort.	sd	X <sup>2</sup>	p	Fark
<b>Öğretme ve Öğretime Hazırlık</b>	22-27 yaş	77	118,46	4	,210	,825	-
	28-33 yaş	54	120,54				
	34-39 yaş	48	121,68				
	40-45 yaş	16	122,56				
	46 yaş ve üzeri	65	107,58				
<b>Ölçme ve Değerlendirme</b>	22-27 yaş	77	130,79	4	1,201	,111	-
	28-33 yaş	54	125,55				
	34-39 yaş	48	126,31				
	40-45 yaş	16	127,88				
	46 yaş ve üzeri	65	123,82				
<b>Mesleki Gelişim</b>	22-27 yaş	77	121,14	4	0,699	,586	-
	28-33 yaş	54	127,35				
	34-39 yaş	48	129,60				
	40-45 yaş	16	122,75				
	46 yaş ve üzeri	65	129,38				
<b>Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik</b>	22-27 yaş	77	136,15	4	1,758	,256	-
	28-33 yaş	54	136,49				
	34-39 yaş	48	133,51				
	40-45 yaş	16	134,78				
	46 yaş ve üzeri	65	138,63				
<b>Veli İşbirliği</b>	22-27 yaş	77	135,42	4	1,266	,307	-
	28-33 yaş	54	131,62				
	34-39 yaş	48	133,49				
	40-45 yaş	16	138,59				
	46 yaş ve üzeri	65	130,31				
<b>Kurul, Komisyon ve Toplantılar</b>	22-27 yaş	77	130,18	4	,702	,604	-
	28-33 yaş	54	131,33				
	34-39 yaş	48	134,79				
	40-45 yaş	16	133,47				
	46 yaş ve üzeri	65	136,19				
<b>E-Okul İşlemleri ve diğer</b>	22-27 yaş	77	134,30	4	,995	,376	-
	28-33 yaş	54	136,09				
	34-39 yaş	48	130,63				
	40-45 yaş	16	134,09				
	46 yaş ve üzeri	65	137,92				
<b>Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını Toplam Skor</b>	22-27 yaş	77	136,55	4	,799	,429	-
	28-33 yaş	54	134,25				
	34-39 yaş	48	137,76				
	40-45 yaş	16	135,31				
	46 yaş ve üzeri	65	131,68				

\*p<,050; \*\*p<,001

Tablo 5'te beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ile mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ( $p>0,05$ ).



**Tablo 6.** Kıdemlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını düzeyinin değerlendirilmesi

	Kıdem	N	Sıra Ort.	sd	X <sup>2</sup>	p	Fark
<b>Öğretme ve Öğretime Hazırlık</b>	1-5 yıl arası	82	138,20	4	1,076	,146	
	6-10 yıl arası	53	139,96				
	11-15 yıl arası	55	132,10				
	16-20 yıl arası	30	132,80				
	21 yıl ve üzeri	40	133,51				
<b>Ölçme ve Değerlendirme</b>	1-5 yıl arası	82	142,63	4	1,047	,154	
	6-10 yıl arası	53	144,63				
	11-15 yıl arası	55	141,25				
	16-20 yıl arası	30	141,83				
	21 yıl ve üzeri	40	139,50				
<b>Mesleki Gelişim</b>	1-5 yıl arası	82	139,63	4	1,133	,166	
	6-10 yıl arası	53	133,64				
	11-15 yıl arası	55	134,03				
	16-20 yıl arası	30	136,37				
	21 yıl ve üzeri	40	138,00				
<b>Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik</b>	1-5 yıl arası	82	125,65	4	0,260	,837	
	6-10 yıl arası	53	127,35				
	11-15 yıl arası	55	127,64				
	16-20 yıl arası	30	124,48				
	21 yıl ve üzeri	40	129,81				
<b>Veli İşbirliği</b>	1-5 yıl arası	82	134,07	4	,407	,750	
	6-10 yıl arası	53	135,37				
	11-15 yıl arası	55	136,19				
	16-20 yıl arası	30	132,00				
	21 yıl ve üzeri	40	133,54				
<b>Kurul, Komisyon ve Toplantılar</b>	1-5 yıl arası	82	130,07	4	,126	,822	
	6-10 yıl arası	53	132,57				
	11-15 yıl arası	55	135,88				
	16-20 yıl arası	30	131,12				
	21 yıl ve üzeri	40	132,81				
<b>E-Okul İşlemleri ve diğer</b>	1-5 yıl arası	82	136,42	4	,499	,638	
	6-10 yıl arası	53	139,90				
	11-15 yıl arası	55	137,29				
	16-20 yıl arası	30	135,72				
	21 yıl ve üzeri	40	133,39				
<b>Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını Toplam Skor</b>	1-5 yıl arası	82	136,42	4	,765	,321	
	6-10 yıl arası	53	137,92				
	11-15 yıl arası	55	134,72				
	16-20 yıl arası	30	136,35				
	21 yıl ve üzeri	40	133,34				

\* $p < ,050$ ; \*\* $p < ,001$

Tablo 6’da beden eğitimi öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ile mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ( $p>0,05$ ).



**Tablo 7.** Sınıf düzeylerine göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı düzeyinin değerlendirilmesi

	Sınıf Düzeyi	N	Sıra Ort.	sd	X <sup>2</sup>	p	Fark
<b>Öğretme ve Öğretime Hazırlık</b>	1. sınıf	76	134,17	3	,112	,943	
	2. sınıf	41	137,52				
	3. sınıf	75	135,11				
	4. sınıf	68	131,04				
<b>Ölçme ve Değerlendirme</b>	1. sınıf	76	130,15	3	,169	,861	
	2. sınıf	41	126,48				
	3. sınıf	75	127,41				
	4. sınıf	68	129,89				
<b>Mesleki Gelişim</b>	1. sınıf	76	130,10	3	,607	,294	
	2. sınıf	41	136,54				
	3. sınıf	75	129,38				
	4. sınıf	68	128,54				
<b>Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik</b>	1. sınıf	76	136,01	3	,442	,505	
	2. sınıf	41	139,37				
	3. sınıf	75	134,07				
	4. sınıf	68	132,40				
<b>Veli İşbirliği</b>	1. sınıf	76	140,59	3	,785	,236	
	2. sınıf	41	138,85				
	3. sınıf	75	136,80				
	4. sınıf	68	139,54				
<b>Kurul, Komisyon ve Toplantılar</b>	1. sınıf	76	140,83	3	2,147	,131	
	2. sınıf	41	137,23				
	3. sınıf	75	140,91				
	4. sınıf	68	136,53				
<b>E-Okul İşlemleri ve diğer</b>	1. sınıf	76	139,88	3	,376	,691	
	2. sınıf	41	137,83				
	3. sınıf	75	141,18				
	4. sınıf	68	137,32				
<b>Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı Toplam Skor</b>	1. sınıf	76	135,17	3	,550	,479	
	2. sınıf	41	139,51				
	3. sınıf	75	132,15				
	4. sınıf	68	133,91				

\* $p < ,050$ ; \*\* $p < ,001$

Tablo 7’de beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ile

mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ( $p>0,05$ ).

**Tablo 8.** Cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
<b>Zaman Planlaması</b>	Erkek	123	93,45	11125,50	1999,50	,595
	Kadın	137	96,46	11804,50		
<b>Zaman Tutumları</b>	Erkek	123	92,64	11395,00	1769,00	,470
	Kadın	137	94,49	13535,00		
<b>Zaman Harcattırıcılar</b>	Erkek	123	95,96	11802,50	4176,50	,000
	Kadın	137	104,51	13127,50		
<b>Zaman Yönetimi Toplam Skor</b>	Erkek	123	92,14	11333,00	3707,00	,000
	Kadın	137	104,94	12597,00		

\* $p<,050$ ; \*\* $p<,001$ ;

Tablo 9’da cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinde zaman yönetimi düzeyi, zaman planlaması, zaman tutumları alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın meydana gelmediği tespit edilmiştir. Zaman yönetimi, zaman harcattırıcılar alt boyutu ile zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın meydana geldiği tespit edilmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında bu farklılık kadınlar yönünde anlamlıdır.



**Tablo 9.** Yaşlarına göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi

	Yaş	N	Sıra Ort.	sd	X <sup>2</sup>	p	Fark
<b>Zaman Planlaması</b>	22-27 yaş	77	99,69	4	,882	,306	-
	28-33 yaş	54	93,35				
	34-39 yaş	48	92,26				
	40-45 yaş	16	95,94				
	46 yaş ve üzeri	65	93,07				
<b>Zaman Tutumları</b>	22-27 yaş	77	95,44	4	,909	,278	-
	28-33 yaş	54	91,20				
	34-39 yaş	48	94,53				
	40-45 yaş	16	90,44				
	46 yaş ve üzeri	65	92,33				
<b>Zaman Harcattırıcılar</b>	22-27 yaş	77	96,03	4	2,951	,098	-
	28-33 yaş	54	93,79				
	34-39 yaş	48	91,44				
	40-45 yaş	16	96,75				
	46 yaş ve üzeri	65	98,56				
<b>Zaman Yönetimi Toplam Skor</b>	22-27 yaş	77	94,05	4	1,168	,157	-
	28-33 yaş	54	91,19				
	34-39 yaş	48	92,55				
	40-45 yaş	16	90,75				
	46 yaş ve üzeri	65	92,76				

\*p<,050; \*\*p<,001

Tablo 10'da beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumlar, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (p>0,05).

**Tablo 10.** Kıdeme göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi

	Kıdem	N	Sıra Ort.	sd	X <sup>2</sup>	p	Fark
<b>Zaman Planlaması</b>	1-5 yıl arası	82	94,86	4	,426	,654	
	6-10 yıl arası	53	91,41				
	11-15 yıl arası	55	92,58				
	16-20 yıl arası	30	91,22				
	21 yıl ve üzeri	40	90,96				
<b>Zaman Tutumları</b>	1-5 yıl arası	82	93,67	4	,360	,746	
	6-10 yıl arası	53	96,01				
	11-15 yıl arası	55	95,47				
	16-20 yıl arası	30	97,57				
	21 yıl ve üzeri	40	94,76				
<b>Zaman Harcattırıcılar</b>	1-5 yıl arası	82	102,87	4	,431	,556	
	6-10 yıl arası	53	103,09				
	11-15 yıl arası	55	104,50				
	16-20 yıl arası	30	102,70				
	21 yıl ve üzeri	40	101,50				
<b>Zaman Yönetimi Toplam Skor</b>	1-5 yıl arası	82	99,60	4	,283	,603	
	6-10 yıl arası	53	97,21				
	11-15 yıl arası	55	102,04				
	16-20 yıl arası	30	95,17				
	21 yıl ve üzeri	40	99,44				

\*p<,050; \*\*p<,001

Tablo 11’de beden eğitimi öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumlar, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (p>0,05).

**Tablo 11.** Sınıf düzeylerine göre sınıf öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi

	Sınıf Düzeyi	N	Sıra Ort.	sd	X <sup>2</sup>	p	Fark
<b>Zaman Planlaması</b>	1. sınıf	76	93,91	4	,346	,745	-
	2. sınıf	41	98,24				
	3. sınıf	75	95,02				
	4. sınıf	68	91,44				
<b>Zaman Tutumları</b>	2. sınıf	41	90,82	4	,280	,846	-
	3. sınıf	75	91,60				
	4. sınıf	68	88,10				
<b>Zaman Harcattırıcılar</b>	1. sınıf	76	93,91	4	,393	,795	-
	3. sınıf	75	94,89				
	4. sınıf	68	95,07				
	1. sınıf	76	99,77				
<b>Zaman Yönetimi Toplam Skor</b>	2. sınıf	41	97,78	4	,205	,604	-
	4. sınıf	68	96,26				
	1. sınıf	76	93,91				
	2. sınıf	41	98,24				
	3. sınıf	75	95,02				

\*p<,050; \*\*p<,001

Tablo 12’de beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumlar, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (p>0,05).

**Tablo 12.** Öğrenci sayısına göre beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi düzeyinin değerlendirilmesi

	Öğrenci Sayısı	N	Sıra Ort.	sd	X <sup>2</sup>	p	Fark
<b>Zaman Planlaması</b>	10-20	40	95,99	4	,746	,363	-
	21-30	47	94,84				
	31-40	40	97,58				
	41-50	79	96,40				
	51 ve üzeri öğrenci	54	93,42				
<b>Zaman Tutumları</b>	10-20	40	95,80	4	,886	,221	-
	21-30	47	90,11				
	31-40	40	94,80				
	41-50	79	92,55				
	51 ve üzeri öğrenci	54	91,14				
<b>Zaman Harcattırıcılar</b>	10-20	40	93,93	4	,823	,296	-
	21-30	47	96,89				
	31-40	40	97,33				
	41-50	79	94,04				
	51 ve üzeri öğrenci	54	97,27				
<b>Zaman Yönetimi Toplam Skor</b>	10-20	40	91,13	4	1,724	,098	-
	21-30	47	94,53				
	31-40	40	92,80				
	41-50	79	93,58				
	51 ve üzeri öğrenci	54	97,54				

\*p<,050; \*\*p<,001

Tablo 12’de beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci sayısı değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumları, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (p>0,05).

**Tablo 13.** Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ile Zaman Yönetimi Arasındaki İlişki

		Zaman Planlaması	Zaman Tutumları	Zaman Harcattırıcılar	Zaman Yönetimi Toplam Skor
<b>Öğretme ve Öğretime Hazırlık</b>	r	,779**	,771**	,692**	,829**
	p	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>Ölçme ve Değerlendirme</b>	r	-,208**	-,455**	-,251**	-,341**
	p	0,01	0,00	0,00	0,00
<b>Mesleki Gelişim</b>	r	,796**	,916**	,649**	,894**
	p	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik</b>	r	,737**	,967**	,776**	,909**
	p	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>Veli İşbirliği</b>	r	,563**	,645**	,821**	,691**
	p	0,04	0,00	0,00	0,00
<b>Kurul, Komisyon ve Toplantılar</b>	r	,503**	,549**	,281**	,529**
	p	0,05	0,00	0,00	0,00
<b>E-Okul İşlemleri ve diğer</b>	r	-0,081	-,190**	-0,089	-,137*
	p	0,191	0,002	0,155	0,027
<b>Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı Toplam Skor</b>	r	,872**	,919**	,784**	,954**
	p	0,005	0,00	0,00	0,00

\*P<0,05; \*\*P<0,01

Tablo 14’de mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ve mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorları ile zaman yönetimi zaman planlaması, zaman tutumları, zaman harcattırıcılar ve zaman yönetimi alt boyutları arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi incelendiğinde; mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, öğretme ve öğretime hazırlık ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=779$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, öğretme ve öğretime hazırlık ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=771$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, öğretme ve öğretime hazırlık ile zaman yönetimi zaman harcattırıcılar alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=692$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, öğretme ve öğretime hazırlık ile zaman yönetimi zaman yönetimi toplam skoru arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=829$ ;  $p=,000<0,5$ ).

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, ölçme ve değerlendirme ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=-,2,08$ ;  $p=,001<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, ölçme ve değerlendirme ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=-,4,55$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, ölçme ve değerlendirme ile zaman yönetimi zaman harcattırıcılar alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=-,2,51$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ölçme ve değerlendirme ile zaman yönetimi toplam skoru boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=-,341$ ;  $p=,000<0,5$ ).

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı mesleki gelişim ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,796$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı mesleki gelişim ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,916$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı mesleki gelişim ile zaman yönetimi zaman harcattırıcılar alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,649$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı mesleki gelişim ile zaman yönetimi toplam skoru arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,894$ ;  $p=,000<0,5$ ).

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı sosyal etkinlikler ve rehberlik ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,737$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı sosyal etkinlikler ve rehberlik ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,967$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı sosyal etkinlikler ve rehberlik ile zaman yönetimi zaman harcattırıcılar alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,776$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı sosyal etkinlikler

ve rehberlik ile zaman yönetimi toplam skoru arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,796$ ;  $p=,000<0,5$ ).

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı veli işbirliği ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,563$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı veli işbirliği ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,645$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı veli işbirliği ile zaman yönetimi zaman harcattırıcılar alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,821$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı veli işbirliği ile zaman yönetimi toplam skoru arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,645$ ;  $p=,000<0,5$ ).

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı kurul, komisyon ve toplantılar ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,503$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı kurul, komisyon ve toplantılar ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,549$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı kurul, komisyon ve toplantılar ile zaman yönetimi zaman harcattırıcılar alt boyutu arasında zayıf düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,281$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı kurul, komisyon ve toplantılar ile zaman yönetimi toplam skoru arasında orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,503$ ;  $p=,000<0,5$ ).

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı e-okul işlemleri ve diğer ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında anlamlı ilişki bulunmamaktadır ( $r=,081$ ;  $p=,191<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı e-okul işlemleri ve diğer ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında zayıf düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=-,190$ ;  $p=,002<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı e-okul işlemleri ve diğer ile zaman yönetimi zaman harcattırıcılar alt boyutu arasında anlamlı ilişki

bulunmamaktadır ( $r=,089$ ;  $p=,155<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını e-okul işlemleri ve diğer ile zaman yönetimi toplam skoru arasında zayıf düzeyde, negatif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=-,137$ ;  $p=,027<0,5$ ).

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını toplam skoru ile zaman yönetimi zaman planlaması alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,872$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını toplam skoru ile zaman yönetimi zaman tutumları alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,919$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını toplam skoru ile zaman yönetimi zaman harcaıtırılar alt boyutu arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,784$ ;  $p=,000<0,5$ ). Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımını toplam skoru ile zaman yönetimi toplam skoru arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır ( $r=,954$ ;  $p=,000<0,5$ ).



## SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Örnekleme grubunda yer alan katılımcıların Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve zaman yönetimi skorlarının iyi bir seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, alt boyutlarında öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı, alt boyutlarında veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skoru arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın meydana geldiği tespit edilmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında bu anlamlılık kadınlar yönünde olduğu görülmektedir. Kadınların skorlarının erkeklere nazaran daha yüksek çıkmasının sebebi, beden eğitimi öğretmeni kadınların daha anaç bir yapıya sahip olmasından ve velilerle daha sık iletişim kurmasından kaynaklanabilir. Özellikle son yıllarda öğrenci velileri piknik, yemekli organizasyon, gün gibi etkinlikler düzenleyeme daha meyilli olmaktadır. Kadın öğretmenler de bu gibi organizasyonlara daha sık katıldıklarından daha fazla samimiyet oluşmakta ve ders dışı zamanlarda bir araya daha fazla gelmektedirler.

Alanyazın incelendiğinde Demir (2016) Gerçekleştirmiş olduğu çalışmasında Kurul, Komisyon ve Toplantılar ve Veli İş Birliği boyutunda kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere nazaran zamanı daha verimli kullandıklarını tespit etmiştir. Araştırma bulguları bizim bulgularımızla benzerlik göstermektedir. Thomas (2005) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı boyutunda cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık bulunmadığını tespit etmiştir. Görüldüğü gibi literatürde bizim bulgularımıza benzer bulgular olduğu gibi farklı sonuçlar veren araştırmalar da bulunmaktadır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve

değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ile mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre beden eğitimi öğretmenlerinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı yaş değişkenine göre değişmemektedir. Bu durumun nedeni ders dışı zaman kullanımında mesleki aidiyet, kişisel özellikler, samimiyet, iletişim gibi özelliklerin daha etkin olması ve yaşa bağlı olarak değişmemesi olabilir.

Alanyazın incelendiğinde Kesen (2019) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada 21-30 ve 41-50 arası yaşında olan öğretmenlerin 51-60 yaş arası olan öğretmenlere göre ders dışı faaliyetlere daha istekli olduklarını belirlenmiştir. Araştırma bulguları bizim bulgularımızla paralellik göstermemektedir. Akay (2012) ise, çalışmada genç öğretmenlerin ders dışı çalışmalar ve etkinlikler yapmaya daha istekli olduklarını tespit etmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ile mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ( $p>0,05$ ). Bulgulara göre meslekte geçirilen yıl ders dışı zaman kullanımını etkilememektedir. Bu durumun nedeni mesleğe olan ilgi ve alakanın meslekte geçirilen süreyle alakalı değil, mesleki adanmışlıkla alakalı olduğu olarak yorumlanabilir.

Alanyazın incelendiğinde Kesen (2019) gerçekleştirmiş olduğu çalışmada 0-5 yıl mesleki süresi olan öğretmenlerin 21 yıl ve üzeri mesleki süreye sahip öğretmenlere kıyasla ders dışı faaliyetlere daha istekli olduklarını ifade etmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve

değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ile mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Araştırma bulguları ışığında çalışılan öğrenci grubunun ders dışı faaliyet yapma üzerinde etkili bir değişken olmadığını ifade edebiliriz.

Alanyazın incelendiğinde Demir (2016) gerçekleştirmiş olduğu çalışmasında beden eğitimi kademesi değişkeninde öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum ve davranışlarında bir farklılık olmadığını tespit etmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci sayısı değişkenine göre mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, öğretme ve öğretime hazırlık, ölçme ve değerlendirme, mesleki gelişim, sosyal etkinlikler ve rehberlik, veli işbirliği, kurul, komisyon ve toplantılar, e-okul işlemleri ve diğer alt boyutları ile mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Alanyazın incelendiğinde Demir ve Gelişli (2017), yapmış olduğu çalışmada 21-30 sayı aralığında öğrenciye sahip olan öğretmenlerin Öğretme ve Öğretime Hazırlık, Mesleki Gelişim, Sosyal Etkinlikler ve Rehberlik alt boyutlarında 1-10 sayı aralığında öğrenciye sahip olan öğretmenlere nazaran Mesleki Görevlere Yönelik Zaman Kullanımı Düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre beden eğitimi öğretmenlerinde zaman yönetimi düzeyi, zaman planlaması, zaman tutumları alt boyutlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın meydana gelmediği tespit edilmiştir. Zaman yönetimi, zaman harcattırıcılar alt boyutu ile zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın meydana geldiği tespit edilmiştir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında bu farklılık kadınlar yönünde anlamlıdır. Farkın kadınlar yönünde anlamlı çıkmasının sebebi günümüz koşullarında kadınların ev işleri, temizlik işleri, çocuklarının bakımı, işte geçirdikleri zaman derken tüm bunları bir zaman dizisinde

gerçekleştirme zorluklarından ötürü, iyi bir zaman yönetimi mekanizması geliştirmelerinden kaynaklanmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde Andıç (2009), üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerini incelemeye ilişkin gerçekleştirmiş olduğu çalışma sonucunda, cinsiyet ile zaman yönetimi toplam puanı arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Artunç (2020), beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin zaman yönetimi becerilerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak değişmediğini ifade etmiştir. Araştırma bulguları bizim bulgularımızla farklılık göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumlar, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Bulgulara göre yaş değişkeni zamanın kullanılıp değerlendirilmesi noktasında önemli bir kriter değildir. Mesleki adanmışlık, etik algısı, mesleğe ayrılan zaman ve mesleğe aidiyet duygusu bu noktada zaman yönetimini etkileyebilir.

Alanyazın incelendiğinde Sayan (2005), zaman yönetimi üzerine incelemiş olduğu araştırmasında, genel zaman yönetimi ile yaş değişkeni arasında anlamlı sayılabilecek bir farklılığın oluşmadığını tespit etmiştir. Araştırma bulguları bizim bulgularımızla benzerlik göstermektedir. Karaoğlu (2016), beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencilerinin zaman yönetimi davranışları üzerine gerçekleştirdiği çalışmada yaş ile zaman yönetimi arasında anlamlı bir farklılığın oluşmadığını ifade etmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumlar, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ( $p>0,05$ ). Bulgularımıza göre meslekte geçirilen yılların zaman yönetimini istatistiksel olarak etkilemediği, zaman yönetiminin kişiden kişiye göre değiştiğini ve meslekte harcanan sürenin bu konu üzerinde etmen olmadığı belirlenmiştir.

Alanyazın incelendiğinde Cömert (2018) Üniversite öğretim elemanları üzerinde gerçekleştirmiş olduğu çalışmasında zaman yönetiminin kıdeme göre değişmediğini ifade etmiştir. Araştırma bulguları bizim bulgularımızla farklılık göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf düzeyi değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumlar, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Kişisel bir konu olan zaman yönetimi, çalışılan sınıf düzeyine göre değişmemektedir.

Alanyazın incelendiğinde İşcan (2008), üniversitesi öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri üzerine gerçekleştirmiş olduğu çalışmasında zaman yönetimi ile sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre 3. sınıf öğrencilerinin en yüksek zaman yönetimi ortalamasına sahip olduğunu, 5. Sınıf öğrencilerinin ise en düşük zaman yönetimi ortalamasına sahip olduğunu ifade etmiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenci sayısı değişkenine göre zaman yönetimi ve alt boyut düzeylerini değerlendirmek için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları incelendiğinde, zaman planlaması, zaman tutumlar, zaman harcattırıcıları ve zaman yönetimi toplam skorlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Alanyazın incelendiğinde Denizel Güven ve Cevher (2005) gerçekleştirmiş olduğu çalışmalarında sınıf mevcudu ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna erişmişlerdir. Tüm kaya (2005) çalışmasında sınıftaki öğrenci sayısının artması ile öğretmenlerin daha katı bir disiplin anlayışına sahip olduklarını ve daha fazla zamanı yönetmeye ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir.

Mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı toplam skoru ile zaman yönetimi toplam skoru arasındaki ilişkinin yönü ve düzeyi incelendiğinde orta düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bulgulara göre ders dışı zaman

kullanımı arttıkça zaman yönetimi de bu paralellikte yükselmektedir. Alanyazın incelendiğinde mesleki görevlere yönelik ders dışı zaman kullanımı ve zaman yönetimi arasında yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Çalışmamızın sonuçlarına göre öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Düzenlenecek gelişim kursları ve seminerler neticesinde zaman yönetiminin nasıl olması gerektiği açıklanabilir.
- Araştırma daha geniş bir kitleye uygulanabilir.
- Ders dışı zaman kavramının önemi özellikle erkek öğretmenlere açıklanabilir. Velilerle ders dışı etkinliklere katılımları (halı saha, sinema etkinlikleri vs. ) teşvik edilebilir.

## KAYNAKÇA

- Açıkalın, Aytaç. 1994. Teknik ve Toplumsal Yönleriyle Okul Yöneticiliği. 1. bs. Ankara: Pegem.
- Akar, Ekrem (2007). “İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Verdikleri Değer ve Mesleki Yeterlilikleri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Akay, S. (2012). Öğretmenlerin Sosyal Kulüp Çalışmalarına Yönelik Tutumları ve Bu Çalışmalarda Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi (Gediz İlçesi Örneği). Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akçınar, S. (2014). Örgütsel Zaman Yönetimi Ve Etkin Zaman Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi. Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yönetim Ve Organizasyon Bilim Dalı.
- Akgül, B. M., ve Gürbüz, B. (2011). Boş Zaman Tutum Ölçeği: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, 16(1), 37-43.
- Akyüz, B., Ünal, Ö. F., Mehmet, M. E. T. E., ve Doger, F. (2015). İnşaat Sektöründe Zaman Yönetimi: Irak'ın Küzeyindeki Türk Şantiyeleri Üzerine Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (21), 85-106.
- Alay, S., Koçak, S. (2002). Validity and reliability of time management questionnaire. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 9–13. associated with college students. *Tehran University Medical Journal*, 72 (2), 113–120.
- Andıç, H. (2009). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 238359).
- Andıç, H. (2009). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, 91, Afyonkarahisar.
- Artunç, M. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kişiler arası öz yeterlikleri ile zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 629913).
- Aydın, A. H. (2011). Yönetim Bilimi, 4. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

- Bezci, H. (2018). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Britton, B. K., Tesser, A. (1991). Effects of time-management practices on college grades. *Journal of Educational Psychology*, 83(3), 405–410.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2008). Bilimsel araştırma yöntemleri. 1. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Çalışkan, N. (2005). Öğretmenlerin özellikleri ve yeterlikleri. Pegem A Yayıncılık.
- Çelikten, M. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(19), 207-237.
- Cesur, S. (2018). Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizah tarzları ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Kırşehir.
- Cobb, Velma L. (1999); “An International Comparison of Teacher Education”, Clearinghouse on Teaching and Teacher Education Washington DC” s. 1-7.
- Cömert, E. (2018). Profesyonel Futbol Kulüplerinde Görev Yapan Yöneticilerin Zaman Yönetiminin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya
- Cömert, E. (2018). Profesyonel futbol kulüplerinde görev yapan yöneticilerin zaman yönetiminin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 67, Sakarya.
- Cüceloğlu, Doğan. 1999. İyi Düşün Doğru Karar Ver. 29. bs. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Deb, S. (2001). Contemporary Issues on Management. Atlantic Publishers ve Dist.
- Demir, C. G., & Gelişli, Y. (2017). Sınıf öğretmenlerinin mesleki görevlerine yönelik ders dışı zaman kullanımları. *İlköğretim Online*, 16(4), 1532-1557.
- Demirci, S. (2021). Spor örgütlerinde çalışanların spor farkındalıklarının psikolojik sermaye ile örgütsel yaşamda yalnızlık düzeylerine etkisinin incelenmesi: İstanbul Avrupa yakası örneği. İstanbul- Cerrahpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Deniz, S. (2021). Zaman yönetimi becerileri ile erteleme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi: Elazığ sağlık kuruluşları örneği. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / İşletme Ana Bilim Dalı / İşletme Bilim Dalı, 139, Elazığ.



- Denizel G, E. ve Cevher, F. N. ( 2005). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18, 1-22.
- Eilon, S. (1993), "Time Management" OMEGA International Journal of Management Science, 21 (3).
- Ellet, B. (2005). About Time. T+ D, 59(6), 75-76.
- Erdul, G. (2005). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, 79, Bursa.
- Farsak, K. (2020). Özel okullarda çalışan okul öncesi öğretmenlerinin zaman yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, 133, Ankara.
- Gershuny, J. (2011). Time-use Surveys and the Measurement of National WellBeing. Centre for Time Use Research, University of Oxford, Swansea, UK, Office for National Statistics.
- Göker, S. D. ve Gündüz, Y. (2017). Dünya ölçeğinde öğretmenlerin saygınlık statüsü ve özlük hakları. Milli Eğitim Dergisi, 46(213), 177-196.
- Gözel, E. (2009). İlköğretim okulu öğretmenlerinin zaman yönetimi hakkındaki görüşleri (Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Güçlü, Nezahat. 2001. Zaman Yönetimi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi. c. 7. s. 25: 87-106.
- Güloğlu Demir, C. (2016). Sınıf öğretmenlerinin mesleki görevlerine yönelik ders dışı zaman kullanımları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.*
- Güneş, Sinem (2011); "Kimya Öğretmen Adaylarının Özel Alan Yeterliklerinin Araştırılması", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gürbüz, M. & Aydın, A. H. (2012). Zaman Kavramı ve Yönetimi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(2): 1-20.
- Gürbüz, Y., & Aydın, P. A. H. (2012). Zaman Kavramı ve Yönetimi . Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 9 (2) , 1-20 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ksusbd/issue/10275/126064>
- Güven, M., & Yeşil, S. (2011). İşletmelerde Zaman Yönetimi,(Editör: İ. Bakan), 2. Baskı, Çağdaş Yönetim Yaklaşımları İlkeler, Kavramlar ve Yaklaşımlar, s, 60.

- Güvenç, E. (2022). Spor örgütlerinde çalışan bireylerin zaman yönetimi becerileri ile iş-yaşam dengeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- İşcan, S. (2008). Pamukkale Üniversitesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin Akademik Başarıları Üzerindeki Etkisi (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 226803).
- İşcan, S. (2008). Pamukkale Üniversitesi öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, 98, Denizli.
- Karagöz, N. & Çetinkaya, Ö. F. (2019). Sağlık Kurumu Çalışanlarında Zaman Yönetimi (Sivas İli Örneği). Journal of International Social Research, 12(66): 1445-1463.
- Karaoğlu, B. (2015). Erciyes üniversitesi beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencilerinin zaman yönetimi davranışlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Karasar, N. (2017). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karlı, M. D. (2004). Sınıfta Öğrenme Zamanının Yönetimi, Sınıf yönetimi, (Editör: M. Şişman ve S. Turan). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kaya, A. (2021). Esenyurt belediyesi gençlik ve spor hizmetleri müdürlüğü personelinin mükemmeliyetçilik, esenlik ve örgütsel yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. İstanbul-Cerrahpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Keresteci, G.T. (2011). Zaman Yönetimi: Literatür Taraması. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.
- Kesen, A. H. (2019). *Ders Dışı Faaliyetlerin Kalitesinin Değerlendirilmesine İlişkin Öğretmenlerin Görüşlerinin İncelenmesi* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Mackenzie, R. A. (1989). Zaman Tuzakı, Çev. Y. Güneri, İlgı Yayıncılık, İstanbul.
- Mckenzie R, The Time Trap, USA, 1991.
- Ökdem, M. (2019). Üniversitesi Öğrencilerinin Zaman Yönetiminde Düşükleri Zaman Tuzakları ve Bunlarla Başetme Yolları.
- Özer, M. (2012). Çalışma Hayatında Zaman Tuzakları Ve Zamani EtkİN Yönetmek. Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 1(2), 44-75.

- Passig, D. (2004). Future-time-span as a Cognitive Skill in Future Studies. *Futures Research Quarterly*, 19(4): 27-47.
- Sabuncuoğlu, Z., Paşa, M. ve Kaymaz, K. (2010). *Zaman yönetimi*. İstanbul: Beta.
- Sayan, İ. (2005). *Yönetici hemşirelerde zaman yönetimi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Yönetim Anabilim Dalı.
- Shulman, Lee S. (1986); "Those Who Understand: Knowledge Growth in Teaching", *Educational Researcher*, Cilt 15, Sayı 2, s. 4-14.
- Smith, Hyrum W.; *Hayatı ve Zamanı Yönetmenin 10 Doğal Yasası: retkenliği ve İç Huzuru Artırmak İçin Kanıtlanmış Stratejiler*, 1. Baskı, (eviren: Adalet elbiş), Sistem Yayıncılık, şubat 1998, İstanbul.
- Sünbül, A. M. (1996); "ğretmen Niteliği ve öğretimdeki Rollerini", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Sayı 8, s. 597-608.
- Thomas, B. (2005). *Teachers' time on task*. Doctoral dissertation, Capella University, USA.
- Time-use Research. [https://en.wikipedia.org/wiki/Time-use\\_research](https://en.wikipedia.org/wiki/Time-use_research) [15/04/2023].
- Tümkaya, S. (2005). *ğretmenlerin sınıf içi disiplin anlayışları ve tükenmişlikle ilişkisi*. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 44, 549-568.
- Tunç ağlayan, A. (2019). *niversite ğrencilerinin kişilik yapılarının, zaman yönetimi ve serbest zaman tatmini ile ilişkisinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, 112, Ankara.
- Türkmen İ, *Yönetsel Zaman ve Yetki Devri Açısından Yönetimde Cerimlilik*, MPM Yayınları, 3. Baskı, Ankara. 1999.
- Uğurlu, İ. (2019). *Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünün taşra teşkilatında çalışan personelin zaman yönetimi düzeylerinin araştırılması ( Muş, Bingl ve Bitlis il rneği )*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü, Spor Yönetimi Ana Bilim Dalı, 72, Erzurum.
- Yapıcı, Mehmet ve Gülveren, Hakan (2002); "ğrenci Açısından ğretmen Nitelikleri", *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 3, s. 151-158.

